

Latweeschu Awises.

59. gada-gabhjums.

Nr. 2.

Trefschdeenâ, 9. (21.) Janwarî.

1880.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Hafenpoth, Kurland. — Ekspedizija Besthorn t. grahamu-bohde Selgawâ.

Rahditajs: No eekschemehm. No ahrsemehm. Wisjaunatahs sinas. Semkoh-piba un saimueeziba. Tehwa brahta testamente. Wispahrigo dseedafchanas-swehtku leetâ. Naudas-papsthu zena. Labas laimes lastajem! Sechrdeente. Labibas- un pretschu-tirgus. Lmu zenas. Drupas un drustas. Abildes. Slubinaschanas.

No eekschemehm.

Behterburga. Kreewu awise „Nowosti“ sino, ka Anglu laik-raksti nepeekusdami pahrmetoht, ka Anglu armijas ne-isdohfchanahs pret Afganistanu esohf weenigi Kreewijas waina. Kreewija esohf usmudinajusi Afganus, lai tee fazeloht dumpi pret Angliju. Kapeh3 waijadsejis Kreewijai eejaultees winu starpâ? Baj Afgani paschi ne-esoht deewsgan leeli karotaji, kas stahjotees eenaidneekam preti pat ar nasi rohkâ? — Kad apskatamees, kahdus peerahdijumus peewed Anglija, gribedama peerahdiht Kreewijas peedalischanohs Afganu kara, tad redsam, ka winaas isteikschana ir gluschi nepareisa, bespamatiga. „Zuhras pahrwaldneeze“ faka, ka Afganu mundeerds esohf knohpes no Kreewijas fabrikeem; pat us zitahm knohpehm atrohdootes Kreewijas diwgalwigais erhgliis. Ari saldatu swahrli esohf taifiti no Kreewijas wadmalaas. „Nowosti“ us tam atbild: Nau laiks tahlu ais durwihm, kad Angli fahls pahrmest, ka Afganu dumpineeki ehd maifi, kas augusi us Kreewijas laukeem, un ka Afgani dser Kreewija dedfinatu brandwihnu, lai gan teem to aisleeds winu tijiba. — pat, ka Afgani eedwascho Kreewijas gaisu! Tas gan war buht, ka Afganu saldatu uniforma taifita no Kreewijas wadmalaas, un ka wina swahrlds eeschuhtas Kreewijas knohpes; bet tas ne buht wehl nepeerahda Kreewijas peedalischanohs kara; tas peerahda tik, ka Kreewijas fabriku istradajumi atrohni ari Widus-Ufija pirzejus; tas peerahda, ka Kreewijas tirgofchanahs nem pahrswaru, un sper sohkus us preekschu; turpretim Anglu tirgofchanahs fahl jau masinatees Widus-Ufija.

— No teesu- un kara-ministereem ir fastahdihts peelikum3 pee sohda-lifumu grahamatas, kura nosaka, ka par nederigu rakstu un dohmu isplatichanu, jeb runu tureschanu starp kara-pulkeem, kas pamudina kareiwus us deenesta nizinaschanu, tiks personas sohditas ar diwlahrtigu strahpi.

— Walsts-domehau ministeris Walujew's ir, ka „Wald. wehstn.“ sino, eezelts par ministeru-komitejas presidentu.

— Tautas apgaismoschanas ministeris ir peesuhthijs apgabalu fkhohlu-pahrwaldneekem rakstu, kursch sihmejahs us widejahm un semalahm fkhohlahm. Zirkularâ teel pawehlehts, ka gimnastiju, progimnastiju, fkhohlotaju seminariju un real-fkhohlu preekschstahweem, un tautas-fkhohlu direktoreem un inspektoreem, kureem daliba pee fkhohlotaju eezelichanas, ka ari tahdu komistiju pahrwaldneekem, kuras isdohd mahju- un privat-fkhohlotaju leezibas-rakstus, waijag luhloht, ka diplomî teel dohti tilai ustizamahm personahm, prohti — tahdeem zilwekeem, kureem ir waijadsigahs tikumibas ihpashibas, un kas ari ustizami politiska fina. Lai waretu issinaht schihs diwas puses, waijag fkhohlu-pahrwaldneekem aprunatees schai leetâ ar weetigajem gubernatoreem.

— Tautas-apgaismoschanas ministerija pasneegs muhsu Keisaram semes-kahrti Wina 25- gadu waldischanas-swehtku deenâ. Us kahrtes buhs apshmetas wifas fkhohlas, kas dibinatas zaur tagadejo Waldineeku. „Now. Wr.“ sino, ka beidsamo 25- gadu laika esohf fkhohlu skaitlis pawairojees 12 reis leelaks.

— Zaur Wisangstako pawehli tiks, ka „Wald. wehstn.“ sino, wifseem polizejas eerehdneem, kuri stahw klases-rangâ, tagadejo sohbinu weetâ dohti ziti; schee buhs lihdsigi dragunu-sohbineem.

— Gubernatoru un pilsehtu-galwu eezelichana peedereschoht ihpashai ministeru-komitejai, kurai tad ari buhs teesibas isdalihht gohda-algas.

— Firts Dondukow-Korfakow's, bijuschais komisars Bulgarija, atfaukts us Behterburgu. No turenesh wunsch zelohs atkal atpalk us Bulgariju, un raudsihs buht par widutaju starp turenesh pretigahm partijahm.

— Us scheijeni atbrauja Rjachtas I. gildes kohpmanis, M. Schewelew's, un sarunajahs ar waldbibu kugofchanas dehl, ka saweenotu Kihnas, Japanas un Rihta-Sibirijas ohstas. Ministeru komiteja nospreeda nodoht kugofchanu Schewelewa rohkâs.

— Kara-ministerija teel pahrspreests jautajeens, tohs saldatus, kam jadeen 6 gadi, atlaist pehz nodeeneteem 3 gadeem. Kara-ministerija pahrleezinata, ka tahda gadu pa-ihsinaschana daritu us wifu walsti jo patihklamu eespaidu.

Augstais Kungs un Keisars ir pehz kahda ministeru-komitejas spreeduma pee Palangas semneeku pagasta, Grohbikas aprinki, peerakstitam Andrei Frejmanim, Zahnim Wihtolneekam, Sihmanim Rudim un Zahnim Frankelim, par teem no wineem is zilwezigas laipnibas pastrahdateem darbeem, Wischehligi 30. Nowemberi 1879. g. dahwinajis sudraba medakas ar to usrakstu „par dsihwibas glahbschanu,“ kas nesajami us kruhtihm pee Wladimira-bantes.

Kursjemes muischneeziba ismellejusi par aprinka marschalu, nominuschâ barona Grotthuf'a weetâ, baronu Behr'u.

Leepaja 20. Dezemberi eeswehtija un atdewa braulschanai turenesh jauno dselzeta tiltu. Amatneezibas beedribas namâ tila preeksch pee schi dselzeta peederofschahm personahm isrihkota gohda-maltite.

No Kuldigas. Naw ilgi, kad pawadijahm us pehdejo dusu Kupffer'a dakteri. Nu atkal ir Deewam patizis no scheijenes aizinaht Bahr'a dakteri. Schis gohdajamais firmgalwis ir atstahjis leelu rohbu muhsu firdis. Bahra kungs bij wifadi wihrs, kas sawu weetu schini dsihwes laizina ispildija. Ka dakteris wunsch nepeekusis puhlejahs, lai buhtu deena, lai nakts. Nabadineem bij ka tehws, kas par wineem gahdadams gahdaja. Familija un draudses sadshwe bij ustizigs namaturetajis par tahm winam ustizetahm dahwanahm un dwehfelehm. Un kad dakteris saweem flimneekem ir jo mihtsch, ja proht gruhtds brihschds ne wis ween sahles sneegt, bet ari zeetejus eepreezi-naht ar daschu mihtu no Deewa gara swaiditu wahrdu, tad to waram it pilnigi teikt no muhsu mihtâ un zeenitâ nelaika Bahr'a daktera, kas pee flimneeku gultinahm prata firdis un prahtu pazilaht us debeshm, kur tohp dseedinatas wifas muhsu laites.

Zeeniga Bahr'a kunga wahrdu schi gohdam un mihlestitâ peeminohht jafaka, ka no mums ir schkihrees pateefigs, ustizigs Latweeschu draugs un Latweeschu walodas pratejs un zeenitajs. Zeram, ka kahds no Bahr'a daktera draugeem, kas wina tuwal pasina, un redseja, kanelais strahdaja Latweeschu walodu kohpdams, mums pasneegs fihlakus aprakstus schini fina. — Lai Deews schim ne-aismirstamam zilweku un tautas draugam dohd meerigu, weeglu dusu, un winam bagatigi atmaksâ par wifu, to wunsch schi puhlejahs un zeeta zilwezei par labu. Schi ir ne wis ween Latweeschu, bet ari wifu wina pasihstamo un draugu firds wehleschanahs.

No Waltakeem. Jaunais gads mums atnesa lohti behdigu wehsti, jo dabujahm dsirdeht, ka muhsu dakteris, Busch'a fgs, muhsu apgabalu atstahschoht un eeschoht us Kuldigu. Busch'a fgs ir schi pee mums ne-apnikdams strahdajis wairak nekâ 26 gadus. Schini laika wunsch ir zaur sawu kreetnibu un usjihhibu eemantojis mihlestitu tiklab pee augsteem, ka ari pee semeem laudihm. Dasch Waltaku draudses lohjeklis noschelo, ka daktera kungs muhs atstahj. Kuldiga un

Kuldigas apfahrtne war pilnigi preezatees, ka tahdu dakteri dabu. Wehlam firnigi dauds laimes aigahjejam, ka ari wifseem teem, kas Busch'a dakteri dabuhš par palihgu un draugu gruhtas behdu deeni- nās.

Is Schenberges. 16. Nowemberi schein mehginajufchi kahdu garainu kulamomaschini tapat bes firgeem nowest us leiju, pee kam neween maschine faskahdejusees, bet ari weens strahdneeks tizis fabrauktš. — Tas gadijahš tā: pafchā puskraftā lokomobile fahluš ar johni dohtees us leiju, un weens strahdneeks, nespehdams no zeta nofkreet, paklupis apafsch riteneem un atradis peepeschi breefmigu nahwi, tā ka azumirkli garu islaidis.

Nabaga nelaimigais wihrs! Laikam nedohmaji wis us muischu eedams, ka wakarā buhfi schkirts us muischu no pasaulēs, no seewas un behrneem, — kas tagad atrohdaš lohti behdigā buhšchanā. — Zerams, ka schis atgadijums derchš daudseem par eewehroschanu, un warbuht dascham ari par mahzibu, jo ar tahdahm leetahm, ihpafchi kas nau mahziješ maschinists, newar deewšgan apdohmigi apeetees.

Wingaleeschu Kubis.

No Medjes. Nakti us 18. Juliju isg. g. tapa muhsu sudmalim bischu-strohps ar bitehm nosagtš. Strohps bija lohti refnš un no ohsola kohla, tamdehl brihnams, ka warejuschi aisnest. Ar rateem naw weduschi, jo no rihta wareja redseht, ka trihs wihrs pee nescha- nas bijufchi. — Behz kahda laika dabujahm sinah, ka tas patš strohps turpat netahlu apafsch kahda tilta wairak deenas esohht gulejis; kur pehz tam palizis, to wehl nesinam.

— Nakti us 11. Dezemberi laupitaji eelausufchees Strehtu kalsu-mahju klehtis. Bijufchi jau dauds mantas lohpa fakrahwufchi, lai waretu aisnest; bet mahju laudis pamanijufchi, ka klehts durwis walā, un eedami raudsiht, saglus aigainajufchi. Wisu mantibu naw lihds panehmufchi, til weenai meitai drahnas un pahri rubtu naudas. Blehdneeki wehl naw sinami.

No Schkehdes. Kahds kalsš sawu sirgu pee frohga peefehjis ee-eet frohga. Behz brihtina ahra isnahjis sawu sirgu wairs ne-at- rohd. Behz kahda laika tapa tas sirgs R. fainneeka akā atrasts. Aka ir lohti schaura un labi dsila. Sirgs, ka rahdahs atpakal stumjoht akā eegahis un noslijzinahis. Kas to nedarbu padarijis, wehl nesin; til daudi warejuschi redseht, ka tam besdeewim bijufchi jahbaki ar spizeem papehscheem.

J. G.—tt.

No Ischikiles. 16. Dezemberi brauzahm trihs jaunekti no weefbahm us mahjahm. Zelsch gahja teescham pa Daugawu. Deewšgan ahtri brauzohht neredsejahm, ka muhsu preekschā bij las- minis; tilai kahdas 3 asis no lasmina pamanjahm draudofcho weetu. Sirgu, kas gribeja teescham fkrete eelchā, gan farahwahm schkehrsu, bet kamanas rinki greefdamahs eekrita lihds pusei uhdeni. Laimigi ta- pam isglahbti, kaut ari diwi no mums palika druisku slapij.

J. Ahdam.

Is Stelpes. Kad ari negribetu, tad tomehr tohpu peespeests, schē tautas lapā runah par neschehligu zilweku zeestirdibu, kas pa- rahdijahš pee lohpinu mohzischanas. — Man gadijahš tai 3. No- wemberi pag. gadā eet pa kahdu masu zelinu. Lehnam eedams eeraugu, ka diwi jauni zilweki weenam sirgam dara breefmigu pahre- stibu: tee to sita us to neschehligako wihs. Lohpinam bij uskrauts tahds labibas wesumē, ka to tai flitā, duhštainā zelā newareja pa- wilkt. Kad redseju, ka nabagi lohpinam pa dauds darija pahri, tad, sinams, to nekahrtibu newareju wairs zeest, un man zits nefas neatlika, ka steigtees klah. Beesteidsees winaus usrunaju, kapehz lohpinam pahri dara. Us to weens atbildeja: Tahds lohps esohht noschau- jams.

Kad esmu eesahjis tē runah par lohpu mohzischanu, tad grihu wehl ko peemineht, zeredams, ka zeen. lasitaji par to nelaunosees. Pee mums war illatru nedetu zetortdeenās dabuht redseht, ka lohpi- ni tohp mohziti. Rihgas kuptischi, kas zaur muhsu apgabalu brauz zauri, dara pee lohpineem tohs neschehligakohs darbus. Lohpi tohp Schönberges nedetas-tirgōs fapirkli un us Rihgu westi. Zuklas, teti, putni tohp daudsreis nekahrtigi ratōs falikti.

Muhsu apgabala no lohpu aistahwetaju beedribas lohzeekleem naw ne jausmas; tavehz ari katris negehlis ar Deema radibu dara, ko gribedams. Katram zilwelam gan waijadsetu tohs wahrdus ap- dohmaht: „Laimnais gahda par sawa lohpa dsihwibu, bet to besdeewi- go apschelofschana ir bahrdšiba.“ — Tadeht huhtu lohti wehle- jams, ka no muhsu apgabala daschi wihrs to neschehlibu eewehrotu un lohpu aistahwefchanaš beedriba paliktu par lohzeekleem, jo muhsu ap- gabala tahda waijadšiba lohti manama. Gaudulis.

No Alstikeescheem. Isgahjufchā gadā sinojahm par kahdu saglu-bandu, kas pee mums eesaknojusees. Tagad waram skaidrakas sinas pafneegt. Kā jau sinojahm, tad tika weens no tahs bandas wirsneekleem pee W. muischas diweem pagrabeem noferis, luxus patla- ban ar zitu beedru palihdsibu bija istulfschojufchi un it labi schampā- jeri eesuhkufchi, tā ka til zaur to ween laimejahs, sinamo beedri Rihgā nolikt drohschā weeta, kur tagad par jau fen nopelniteem dar- beem spreedumu dabujis: peezi gadi Sibirijā pee gruhteem darbeem. Tagad ari ir nahjis gaismā, kur wini tahs sagtahs mantas glabajuf- chi. Jo turpat S. m. ir apafsch grihdas šlepenš pagrabs preeksch tam eetaifhts, kurā tiklab tahs no W. muischas pagrabeem, ka ari preeksch tam sagtahs un ari us leelzeta reisneekleem atnemtahs mantas glabajufchi. Bet ne labaki eet wina ziteem draugeem. Preeksch scheem seemas-swehtkeem bija wihrs, ko jau fenak sohlijufchees nofist, pee P. frohga gandrihs nofitufchi. Nebehdneeki tapa no Jaun- Zel- gawas pilsteesas fakerti un eelikti zeetumā, kur tagad sawu nopelnitu algu dabuhš. Roschehlojams ir tas wihrs, kas tā zaur rasbaineeku rohkahm, kuri winam pasihstami nahburgi, til neschehligi fahstis. Winam paleef trihs nepee-augufchi behnt, no lurreem tas jaunakais tilai 4 gadi wezs. Preeksch wineem jau maises wairs newarehs pel- niht, kad ari paliktu pee dsihwibas. Weefons.

Is kahda apgabala. Bezais gads laika straumē eeritejis un winam lihds ari dauds un daschadi atgadijumi. Dascham preeki, da- scham behdas un dascham jaukas zeribas lihds aistezejufchās. — Is- gahjufchā gada beigās bij jadsird johzigs, bet pateefs atgadijums. Zeen. lasitaji nelaunosees, kad tahdu atgadijumu pa datai sinamu daru, no kam dasch jeb dascha zensisees fargatees. — Kahda gohdiga nama-fainneeze, kurai tilai weena weeniga meitina, newar sagaidiht nekahdus jaunlungus nahkam. Gads pehz gada aistezeja un wehl neweens ne-esohht nahjis. Ko nu! Waj meitinai buhs palikt weentu- lei? Ehrmiga buhšchana, nabaga meitenehm wairak friht us rohku, nekā manai bagati isaudsinatai meitai. Waj buhs kahdam jaun- kundsinam wehstulē — mihlestibas juhtas atklat? Nē, to jau ari it weikli nemahk, nedš usdrihstahs. Pag! waijaga zitada lihdslekta, kas ka magnets wifus peewilks, jaunkundse dohmaja. Wehl jaun- kundsite par tahdu peewilkschanas lihdslekli nēla ne-ispahpaja, bet pa- tureja ka dahrgu noslehpumu preeksch fewis ween. Laiks aiseet; ka nē, tā nē!! Waj wehl buhs ilgak slehpt? Pateesi, ilgak nē! — Kahda festdeenās deenā jaunkundse memminai sawu noslehpumu zel preekschā. Memmina, brihnodamees par winaš isdohmato preeksch- metu, apmeerina, ka buhšchoht wehl bruhstgani. Tahda apmeerina- schana ween nepeeteef. — Zankels, gohdigs Schihdinsch, kas daschai iabai — tani leeta palihdsjejis; — ari mums warbuht isdohtohs mehrki atfneegt, kad winam to masuminu no manahm selta- un sudraba lee- tahm rahditum. — Kā runahs, tā darihts! Schihdinsch, kaut gan schabas, tomehr paklausa memminas wahrdēem un tel us klehti. Waj fini, Zankel, mehš tew ko rahdisim; bet ispaud ari ziteem. Zankels apfohlahs, un kur ween eet, tur stahsta no jaunkundses selta- un sudraba leetahm. Nebes kreetnās, ja til isdohtohs kahdeem eeprezeht. Naktš- lohtelis ari arween buhs labs. Jaunkundse lohti laipnu Zankeli reis redseja sawās mahjās nahkam. „Waj eseeet jau kahdam no tam runajufchi?“ jaunkundse waijaja. „Katrās mahjās, un dauds wairak, nekā man rahdijah.“ Tahdu atgadijumu dsirdejis, lohti fa-ihgu. Roschehlojamas ir tahdas jaunawas, kas zaur Schihdina ispauschanu zere tapt laimigas. Schahdam atgadijumam pateesi tas fakams- wahrdš der par lohdlu: „Prahtin, nahz mahjās!“ — Ak jaunawas! fargatees jele tahdas runas zaur Schihdineem laist laudis. Zenscha- tees labak us sawadu wihs „mihlakohs“ eeguht, nekā seltu un sudrabu ispauschohht! Seedons.

„Bals“ nebuhs wis ohtru til leela, tā to pahrskatidamees si- nojahm isg. g. „Latw. Av.“ 51 nummurā. — bet tahdā leelumā, ka Wahzu awise „St. Petersburger Herald.“

No Kehwales. Tas isweizigais noseedsneeks un leelais blehdis, wahrdā Juris Rummo, kas preeksch kahda laika bija no zeetuma is- muzis, tagad ir fakerts. Kehwales awises raksta tā: Seesteen, 15. Dezemberi, tika fakerts tas pee Rechteles peerastitais semneeks Juris Rummo. Winsch atkal bija kahdu wakaru pee kahda Rechteles wali- neeka atbrauzis ar wesumu mantas, ar sirgu un tagawahm. Tur pee mineta wafineeka winsch tika laipni usnems. Ohtra deenā winsch sub- tija sawu draugu, mineto wafineeku, pehz brandwihna. Tas nu pehz brandwihna frohga nogahjis, bija laikam ari patš sahjis saldā sibwā eewilktees, un labu duhschu eetaifjis frohga palika kahdu laiku sehdoht,

pee lam plahpadams ari isstahstija, ka mekletais Juris Nummo, no kura stikeem ziti laudis treeza, tagad esoht pee mina.

To bija lahdš Rechteles usraugs noklausjees, tad bija nepamanīts aisteezees prohjam un nogahja us muischu pehz palihgeem. Muischas pahrwaldneeks ar lahdem strahdneekem tuhda nodewahs us mineta wamineka mahjahm, nostahdija wisaplahrt mahjinai lihdsnemtohs strahdneekus, tad dewahs eefschā, un riktigi putninu nokehra. Tas, prohti Juris Nummo, ari schoreis buhtu ismuzis, ja muischas pahrwaldneeks nebuhtu mahjinu ar laudihm lizis aplenk. Nummo gribeja zaur lohgu glahbtees, diwi lohguš isfidams, bet, ka prohtams, tas winam ne isdewahs. Wina fakeroht atrada schahdas leetas: 1 labatas-grahmatinu ar 52 rubleem skaidra naudā, 1 bankas-sihmi us 500 rubleem, 1 dohsiti pistongu, 1 buteliti gistes, 1 gabalinu ehdošchā akmena un 1 pakaltaištu pasi, us to wahrdu Johann Kleiman.

Nummo ir 23 gadus wezs, pamars no auguma, ar eefaktaneem mateem un fili-pelekahm azihm. Bahr kreiso azi atrohdahs paleela rehta.

No Tashkentas. „Durkest. weed.“ isfludina rakstu no Semiretshinskas apgabala general-gubernatora. Tila sinohts lasitajeem, ka Kreewijas waldiba atdohd Kuldshas apgabalu Rihnai; kad to sinu isdirda turenēs eedshwotaji, neween eedshimtee, bet ari Kreewi, tad tee palika lohki nemeerigi. Tagadeja pahrwaldneeka isfludinajuma nu redsams, ka eedshwotaji, kuri apdshiwu Kuldshas semes-gabalu, kas teek atdohts Rihnās walstij, kad wehlahs palikt Kreewijas pawalstneekt, war atnahkt atpakal us Kreewijas semi; par to teem tiks wina pasaudetahs semes weeta eerahdihts zits semes-gabals Kreewija — no tahdas pat zenas.

No ahrsemehm.

Wahzija. Firšs Dolgorukij's ir eezelts par Kreewijas karapilnvari Berlinē. Drihs pehz sawas atbraukschanas winsch apmekleja keisaru Wilhelmu, printschus un prinzeses, un Kreewijas weetneeku.

Jau daschi diplomati, kas nehma jo firdigu dalibu pee Berlinēs kongresa, ir pahrmainijuschu sawas weetas. Ar Anglijas ministera Waddington'a atlahpschanohs no amata ir jau zetortais diplomats isstahjis no bijuschahs sapulzes. Birmais atteizahs Italijas ministeris Korti, tad Karateodori Pascha, pehz schi Adraschi, un nu tagad Waddington's. Bes tam diwi no kongresa dalibneekem, Mehemet-Ali's un v. Bülow's, naw wairs pee dshwibas. Ari wehl tschetri ziti walstiwihri ir pahrmainijuschu sawas weetas. Ta tad redsams, ka palikuschi sawos amato: tikai Gortschakow's, Bismark's, Bikhonsild's un Salisburi.

Austrija. Is Bihnes sino, ka zaur Dohnawas pahrpulshchanu neween Austrijas galwas-pilsehtam, bet ari ziteem, ka Austrijas, ta ari Wahzijas pilsehteem, kas atrohnahs pee Dohnawas fahu-uwehm, draudoht jo leelas breefmas. Ihpaschi pee Bihnes, Austrijas galwas-pilsehta, uhdens jo leels, un pee tam apstahjusees ledus eeschana, zaur lo uhdens-stahwolkis il brihscha peenemahs augstumā. Pilsehti: Steina, Wormsa un Kremfa, ka sino, esoht jau pawisam pahrpulshduschu. Saprohtams, ka pee pluhdeem nebuhs wis notikusi masa skahde. Wehlaš sino, ka uhdens sahjis kristum.

Franzija. Iščili republika (Amerikā) sazehlusi dumpi. Boltwijas presidents ir nosweests no amata un pabehdšis; ari daschi zilweki ir nonahweti, un ziti eewainoti.

Parise un winaš aplahrtne dabujusi stipri zeesi no uhdens-pluhdeem. Daschi tilti gluschi sapohstiti, ehlas aisnestas prohjam, un isglahbuschees zilweki zeesch badu. Waldiba to eewehrodama steidsahs nelaimigajeem palihgā. Ari daschi zilweki saudejuschu sawu dshwibu schinis uhdens-breefmas.

Turzija. Sultana naudās-lahde ne-esoht wairs neweena selta, nei ari sudraba gabala. Ir eeradums Turzija, ka Sultanam teek pafneegta par Jaun-gadu arweeen tai gadā kalta nauda; bet schogad to newareja eespeht. Ta tad bij schogad griboscheem-negriboscheem jaatstahjahs no schi eeraduma.

Wisjaunafahs sinas.

Behterburgā, 5. Jan. „Wald. weht.“ lasam par muhsu Keisarenes slimibas stahwolkis no 3. Janwara schahdu sinu: Keisarene pahrlaida 2. Janwari puslihds laba kuhschana, kaut gan jutahs peegurusi un meegaina. Auglā Slimneeze klepoja reti, un ari firds-lehščhana bij peestahjusees. Rakti Keisarene pawadija meerigi; fwhist daudš neswhida. Berlinē, 4. (16.) Jan. Pilsehta ispaudahs walodas, ka firšs Bismark's nodohmajis atlahptees no amata. Klachtaku sinu par to lihdschim wehl trahst.

Londonē, 4. (16.) Jan. Anglu walstiwihri isfajizahs, ka Anglija it ne buht netur naida prahrtu pret Kreewiju; Anglija negrib ne kaut

lahda leeta jeb weeta Kreewijai stahdeht Widus-Azija. Ja Kreewija pret minu buhs laba, tad ir wina nobuhs zitada pret Kreewiju. — Anglu waldiba zere, ka wina gan eespehs Afganistanā eewest kreetnu brihwu pahrwaldi; wina dohmā to nodohht eedshimteeem Afganuwajajem, kas israhdisees par Anglijas beedreem un draugeem.

Semkohpiba un fainneeziiba.

Par kartuseleem.

Ja apluhkojam, lahdi kartuseli teek stahditi muhsu gubernās; tad ir jafaka, ka no wisahm schihm labajahm sortehm neteek neweena stahdita leelaka wairuma. Gandrihs wisur, til lab leelas, ka ari masas fainneeziibas stahda tohs paschus widuwej-leelohs kartuselus ar dšletonu misu un baltu galu. Schee ir pawisam fajuluschi, un tapehz newar finaht, pee lahdas sortes peeder; bet ka tas nosaulums „ohschlapina“ rahda, tad wina gan laikam zehluschees no „ohschlapinajeem neeru kartuseleem“. Ohschlapinas grib labas semes un daudš mehflu, un pa-aug pee tam daschreis it mas, tapehz ka fausā laikā tee paleek masi un slimibas skahde wineem daudš. Pee rakshanas eet ar „ohschlapinahm“ ilgi un gruhiti, tapehz ka wina aug tahtu no lasteem. Behz muhsu dohmahm ohschlapinas nemas neder muhsu fainneeziibas. Ari newar saziht, ka ohschlapinahm ir til laba garscha, ka dascheem schleet; jo daudshahm zitahm sortehm ir tahda pati un wehl labaka garscha, un preeksch spirta dedshinaschanas un lohpu-baribas ir wisas augschā minetahs sortes labakas par ohschlapinahm.

Naw labi, kad kartuselus stahda weenu sorti ween. Tas labakais ir, stahdiht wairak, jeb wismasal 2 sortes, no kurahm weena nahk agrak un ohtra wehlaš rohkama, jo katra sorte grib sawadu laiku preeksch augschanas, un tadeht dohd weenā wafara daschadus augtūš tiklab pehz wairuma, ka ari pehz labuma.

Ta dabujahm 1870. gadā no widuwej-agrejeem farkanajeem Sakschu sipholu-kartuseleem no puhra-weetas 50 puhrus un no wehlejeem Heiligenstadt'eeschu kartuseleem 125 puhrus; turpretim 1872. g. pirmā sorte isdewa no puhra-weetas 150 puhrus un ohtra sorte tiktai 75 puhrus. Semkohpjam ja-ismehgina, lahdas sorte aug wina semē un apgabala wislabak.

Ta ir leela miseschanahs, kad preeksch sehklas nem masus kartuselus, un tad stahda wairak kohpā. Tas noteek neween masas fainneeziibas, bet ari muischas. Beeschal stahdiht nepalihds neneeka; jo sliktaka sehkla, jo sliktaki augli; 1873. gadā dabujahm no farkanajeem Sakschu sipholu-kartuseleem tai paschā semē, diwi wehdas wagu starpas, no puhra-weetas: 18 zollu weenu no ohtra stahditeem — 520 pudus; no widuwejeem sehklas kartuseleem, 12 zollu weenu no ohtra stahditeem, 450 pudus, no masseem sehklas kartuseleem, 10 zollu no ohtra stahditeem, 340 pudus, un no gluschi masseem sehklas kartuseleem, 8 zollu weenu no ohtra stahditeem — 318 pudus.

Ta jau ari ir saprohtama leeta, jo kartuselu dihgliš suhz pirmo baribu is kartusela pascha til ilgi, kamehr saknes ir isauguschas til leelas, ka war suhlt baribu is semes. Jo leelaki kartuseli, jo wairak dihglaš baribas, un jo stipral eesel auglis. To war redseht, kad kartuseli til-lo usdihguschu: tumšchi un mihlsti lasti dihgst no leeleem kartuseleem, teewi un pasausi no maseem. Pee kartuseleem ir tapat, ka pee labibas: labi graudi dohd labus dihgus, slikti graudi neezigus dihgus. No leelakeem kartuseleem aug ari labakas saknes, un jo labak kartuseli eesaknojahs, jo labak aug pehzak. Jo gandrihs il gadus, til-lo kartuseli fadihguschu, usnahs faus laikš, un ja tad saknes naw til spehzigas, ka war suhlt baribu is dšitakahs, welganahs semes, tad buhs mas augli.

Naw labi, stahdiht kartuselus, kas jau fadihguschu pagrabs un bedrēs, jo schee dihgli eet bohja pee stahdichanas, un asni, kas wehlaš dihgst, naw wairs til labi. Itin leelus kartuselus war ari

greesf pufchu, bet tikai plankanifki no weena gala uf ohtru, un ne-ilgi preeksch stahdischanas. Greesuma weetas ir ja-aplaisa ar pelneem, lai nefahl drihs puht.

Ari jaluhko kartufelus stahdoht pehz laika: jo agral eestahda, jo labaki augli. Baidahs gan, ka agri eestahditi kartufeli teekoht apflahdeti no pawafara falahm. Schi flahde naw nemas tik leela, jo lai gan usdihgufchee laksti apfalst, tomehr stiprahs faknes ataudse tohs ahtri. Labi ir kartufelus stahdiht zitus agral zitus wehlat, un wehlejohs kartufelus wispehdigi.

Kartufeli aug wisada semē, tik flapja mahlu semē ween lahga ne-aug. Ari naw teizami stahdiht gluschi weegla smilts semē. Sehklas kartufeli ir nemami no smilts semes, kas drufzin jauka ar mahlu. Smaga semē audsetohs kartufelus nekad newar stahdiht weegla semē. Sarkanee kartufeli aug smaga semē labak, nekā baltee, filee un raibee.

Labi ir stahdiht kartufelus pehz ahbolina; trekna kō semē war stahdiht ari pehz rudseem un lineem; weeglakā semē war stahdiht kartufelus wairak gadus no weetas. Sahlainā semē un puhdejumā naw pawisam labi stahdiht, tapehz ka mas pa-aug. Ja weegla semē, tad ir lohti labi stahdiht kartufelus stalla mehslōs, bet ja preeksch kartufelēem jau ir bijusi kahda labiba mehslōs, tad ir lohti derigi wehl uf mehslōht ar kaulu milteem.

Pehz kartufelēem der wislabal feht wafaraju; seemas rudsi nekad lahga ne-aug kartupejā, ir pat tad nē, ja tee laika teek eestrahdati, jo kartupeja semē ir par irdenu preeksch rudseem.

Kartufeli grib, ka seme teek dšili isstrahdata, jo tad war faknes weegli lihst semē, un tad nefs diwreis tik leelus auglus, nekā fekli eestrahdata semē. Lohti derigi ir, kad ispuwufchu rugaju dšili maifa; feklaki par pehdu nekad nebuhs art; turpretim jo dšitak, jo labak. Schahda semes isstrahdashana ir isdarama rudens, jo to labumu, ko semei dohd seemas aukstums, newar zits nekās doht. Tahds lauks ir ja-atstahj par seemu ne-ezehts, tik tuhli rudens gan ir ja-isdsen wagas, kas pawafarā nowell uhdeni un sufina semē.

Smagu semē buhs usirdinaht wehl preeksch stahdischanas ar eestirpatoru, bet ne dšitaki par 4 waj 5 zolli. Schē wehl japeemin, ka preeksch arshanas wajaga leela arkla, un naw labi art ar masajeem „ahkeem.“

Kartufelus nebuhs stahdiht ne wisai dšili, ne ari wafai fekli. Ja dšili stahda, tad gaisf neteek lahga semē un kartufeli aug zaur to pawisam neweenadi; bet ja par feksu stahda, tad seme ne-apsedj kartufelus, kō wajag, un teem teek flimibas drihs flah. Weegla, irdenā semē ir jastahda kahdas 3¹/₂—5 zolles, smagā 3—3¹/₂ zollus dšili.

Wagas, kurās jastahda, buhs dšiht kahdas 3 zolles dšitas un kahdas 2 pehdas weenu no ohtras — waj nu ar maso arflu, jeb ari ar ihpafchu wagu-arflu, ar ko war dšiht wairak wagas uf reifi. Kartufelus tad leek weenu no ohtra peenahzigā tahlumā. Derigi ir, ja preeksch stahdischanas pahrwelk schlehrfu par wagahm simes, zil tahk kartufeli jaleek weens no ohtra, jo tā war winus pehzak wagoht un apraust krusu-schlehrfu. Kad kartufeli falikti wagas, tad tohs apber ar semi waj nu ar arflu, jeb ari schlehrfu ar ezefaahm.

Ja pee stahdischanas katru wagu dsenoht ari tuhli stahda, tad ir ja-atstahj weena waj diwas wagas starpā. Weegla semē, kur war dšiht platakas wagas, stahda pahrwagis, t. i. weenu wagu atstahj tufschu, ohtra stahda; smagakā semē jastahda par diwi wagas treschajā, t. i. diwas ja-atstahj tufschas un treschajā jastahda. Katra waga nahk kahdas 8 zolles plata. Ja stahdoht leek ari mehslus, tad newar wis likt mehslus teescham kartufelēem wirfu, jo tas teem flahde faufā laika.

Kartufelus nebuhs likt uf wagas dibena, kur zeeta seme, bet tee ir ja-eespeesch wagas fahnds, kur mihtsta seme. Ja kartufeli ja-stahda smagā, flapja semē, tad wagas jadsen labi dšiti un labi refi, kahdas 30 zolles weena no ohtras, un kartufeli tad ja-eespeesch kahdas 2 zolles tanis uskalmischōs (dohbites), ko wagas fadfinuschas. Kartufelus uf semes atstahk, kamehr fadihgft, naw labi, tapehz ka falas war lehti apflahdeht wisu stahdijumu.

Lohti flapja, kuhdrainā un purwainā semē ir kartufeli jastahda dohbēs (grehdās). Dohbes ir jafataifa jau rudeni. Tahs nahk kahdas 8—10 wagas platos. Dohbu zelini jarohk 6—8 zolles dšiti un 1¹/₂ pehdu plati. Kartufelus tad leek feklās wadfinās, kas schlehrfu par dohbi dšitās, un pehdigi apber drufzin ar semi. Ja leek stalla mehslus, kas wajadfigi ihpafch jaunā semē, tad tohs isahreda pehz stahdischanas pa wirfu. Tik ko afni uslihdufchi, dohbēs gareniskahs

wagas parohk ar lahpsu dšitak un ar to semi apber fanahkufchōhs afnus kahdas 3 zolles augstumā; tik lihds kō laksti atkal usnahk parohk wagas wehl dšitak un to semi fweesch kartufelu starpā, zaur ko teek nomahktas nederigahs sahles. Preeksch seedu laika der kartufelus drufzin apraust ar kapli.

Skaidri newar noteikt, zil tahk jastahda kartufeli weens no ohtra un zil leelas ja-atstahj wagu starpas, jo tas wisf darams tahdā mehrā, kahda seme. Ir panahkts, ka widuwej labā semē wagas jadsen 2 pehdas weena no ohtras, un kartufeli jaleek 1 pehdu. Ja kartufelus grib krusu-schlehrfu wagoht un raust, tad tohs stahda par 20 zollehm weenu no ohtra. Lohti smagā semē atstahj wagu starpu pat 30 zolles, un schlehrsam neteek wagohts; tad kartufeli jastahda kahdas 16 zolles weens no ohtra. Tik masohs agrejohs kartufelus war stahdiht beeschal kohpā.

Zil puhraweetā jastahda, newar taisni noteikt. Zaur zaurim rehkina, ja kartufelis 3—5 lohtes smags, 10—13 puhrus uf puhraweetu.

(Turpmal wehl.)

Tehwa brahla testamente.

Pafcha pilsehtinas galā redsam dahrsa widu kahdu gandrihs pawisam ne-apklohtu diwtahschu namu. No seenahm ir jau wisa pehrwe nobrukusi, un jumts apaudsēs ar daschadahm sahlehem, tā ka dakstinus tik knawi war eeraudsiht. Turpreti dahrs ir deewōgan jauks. Starp seedofcheem pleederu krummeem gresnojahs flaitas puķu dohbites un dahrsa stuhri ir jauka lapene.

Naminā gan dšihwo lautini, kas mihlē weentulibu. Nekur naw eeraugams kahds dšihws radijums. Pat lohgu flehgi apalsch-tahschā naw attaisiti, ka ne faules starineem naw atwehlehts trauzeht weentulibu. —

Pret wakarū isnahza no weentuligahs mahjas jauna, flaika, warbuht kahdus astonpadsmit gadus weza meitina. Inahkusi apstahjahs wehl brihtinu pee durwihm un klausijahs, waj mahjā wisf ir klusu. Kad nekās nebij dširdams, tad freidsahs uf lapeni. Tur wina palahpufi uf almena-benki, skatijahs pahri par schohgu uf eelu, it kō gaiditu is pilsehtas. Pa eelu nahza kahds warbuht diwidemit peezi gadus wezs jauneklis. Tam bij mugurā melni, smalkas wadmalaš fwahrki un ap kaku apseeta masa sihda drahnina. Lepni stingri eedams leezinaja, ka nesen atlaisis no kara-deenesta.

Nemas ne-apdohmadamees jauneklis gahja dahrsā eefschā, un kō jau wisu pasihdams, taisni uf lapeni. Tur eegahjis aplampa flaišto meitinu un fluhpstija winas rohschu luhpinas.

„Labwakar Annin, mana mihtakā, kō Tew klahjahs?“

„Labi, Wili — arween labi, kad Tu esi pee manis; bet Tu paleez jo deenas jo leels pahrgalwis,“ flaišta Annina atbildeja, Wili fluhpstidama.

„Nekas par to,“ Wilis fajija, „gan jau eeradisi. Waj Tew bij ilgi jagaida?“

„Tikai kahdas minutes,“ Annina atbildeja. „Es newareju ahtraki istapt no istabas.“

„Tas jau ir itin brangi! Apsehdees, lai waram drufzin patehrseht!“

„Es newaru ilgi kawetees. Tehwa brahlis ir tagad aismidšis; kad atmohstahs! —“

„Retaisi, mihtā, tahdas leelas isrunas. Kad tehwa brahlis atmohdisees, tad jau Trihne Lewi fauks. Bet kō tad ar tehwa brahli ihsti ir?“

„Lohti flikti,“ Annina atbildeja behdigi. „Ahrsts aiseedams kratija dohmigi galwu. Schowakar winsch wehl tē buhs.“

„Lai, lai,“ Wilis fajija weenaldfigi. „Manis pehz tehwa brahlis war guleht flims wisu wafaru. Tad jau mehš waram katru deenu buht kohpā kahdas minutes.“

„Wili, kō Tu nepareisi runā,“ Annina fajija. „Tew taf newajadsetu manam tehwa brahlim wehleht launu!“

„Nu, nu,“ ne-esi tuhdat dufmiga,“ Wilis fajija, gribedams Anninu apmeerinaht. „Manis pehz war wezais lungs wehl dšihwoht simts gadus; kad tik nebuhtu tahds stuhrgalwis. Kas tad winam ihsti pret mani ir?“

„It nekās! Tehwa brahlis tur Lewi leelā zeenā un flawē Lawu tšchallumu. Winsch tik negrib, ka prezu amatneeku.“

„Kapehz tad nē? Waj amatneeks, kas sawu amatu kreetni proht, naw tahds pats, kō ziti zilweki? Waj kreetnis schloferis naw labaks,

nekà kahds panihzies fkrhweritis, waj bohdes-sellis? Ari amatneeki ir tagad deewsgan mahziti, un proht tikpat labi strahdaht ar ahmaru un wihli, kà ar spalwu."

"Merunà til dsedri," Annina luhdsà. "Tu mani katru reis is-beedè ar fawu dsedro walodu. Bes tam to wehl war isdsirdeht namà."

"Nenem par kaunu, mihlà Annin. Tu fini, kà man katru reis firds greestin apgreeschahs wezu aisspreedumu deht, kas muhsu laikòs ne buht negeld. Kapeh; tad wezajam nepatihl amatneeks?"

"To es nesinu," Annina atbildeja. "Tehwa brahliis ir dauds peedfihwojis. Es zeru, kà winsch ar Tewi wairaf eepasinees buhs pilnigi ar meeru un neleegs muhsu prezibas."

"Warbuht! Bet kad tas nenoteek, ko tad?"

"Meitene nokahra behdigi galwu. Pehz brihtina wina fazija:

"Mums wajjaga pazeestees un gaidiht. Newaram preekschlaika fihant, kas noteek. Tomehr to es Tew apsohlu, kà es Tew palikschi weenmehr ustizigi un nekad nenemschi zitu. Waj est ar to ar meeru?"

"Wilis speeda Anninu pee sawahm kruhtim un atbildeja:

"Sinams, mihlakà, finams! Kad Tu man paleez ustiziga, tad neweens muhs newar schkirt. Bet zilwels dohma tahlak. Winam naw deewsgan ar to, kad sinà, kà mihlakà ir ustiziga. Winsch grib ari mihlako pilnigi faukt pat fawu, grib eerikteht faimneeziibu, kur mihlakà, kà ustiziga nama-mahte, lai gahdatu par kahrtibu. Bet kà nu buhtu, kad tehwa brahliis fazitu nè?"

"Tad wajjaga gaidiht," Annina atbildeja. "Manš tehwa brahliis ir kà tehws gahdajis par mani, tapeh; nedrihstu dariht pret wina prahtu."

"Al, ko," Wiliis atbildeja. "Es redsu, kà diwu zilwelu muhscha laime stahw weena weza stuhrgalwja rohlàs. Kas tas preeksch tehwa brahta buhtu, kad winsch mums dohtu pahri simtu rubutu un fazitu: "Prezatees, un eseet laimigi." Tas buhtu wahrds, par ko waretu preezatees. — Bet tagad?!"

"Man jabuht pateizigai; es nedrihstu tehwa brahli apbehdi-naht," Anna fazija.

"Pateiziba! Beenahkumi! Waj tee ir peenahkumi, kad pascha dsihwes laime schaubahs kà uhdens-sahle. Ja Tew buhtu duhscha, tad jau fen buhtu wezajam fazijusi, kà mani ne-atstahsi ne us kahdu wihsi. Ja winsch paleek pee fawa nodohma, — ari labi — mums wezà newajjaga!"

Anna bij uszehlfusees, afaras mirdseja winas tumfschi filàs azis, kad fazija:

"Wili, Tawas pahrmeschanas ir nepareisas. Es Tewi mihleju wairaf, nekà fawu dsihwibu — tomehr labak gribu Tewi pasaudeht, nekà atstahst tehwa brahli."

Jaunellis redseja, kà sakarschanà bij gahjis pa tahtu, tapeh; apnehmahs apmeerinaht mihlako.

"Newajjaga tuhliit breht; es nemas nedohmaju til kauni. Tu jau est un paleezi mana dahrgakà manta. Kad tehwa brahliis buhs wefels, tad warefim ar winu isrunatees. Til newajjaga tuhdat rau-daht, jo tas man ne buht nepatihl."

"Tew ir laba firds; tilai atmet fawu zeeto un aso walodu," Anna fazija. "Es Tewi mihleju wairaf, kà neweenu."

Tà runajohht atskaneja bals no nama, kas Annu fauza eekschà.

"Laid mani," Anna fazija, "Trihne mani fauz."

"Wehl weenu azumirkli; naw jau til leela wajjadfsiba," Wiliis atbildeja.

"Annin," Trihne fauza atkal. "Tehwa brahliis ir atmohdees un Tewi gaida."

"Klausees, Wili," Annina fazija bailigi, "tehwa brahliis ir atmohdees un mani gaida."

"Ar Deewu, lihds riht wakaram," Wiliis usfauza aiseedamai mihlakai palak. Tad tas wehl brihtinu stahwejis dewahs atpakal us pilsehtu.

2.

Jauno meiteni namà eewesdama Trihne fazija:

"Tehwa brahliis Tewi gaida. Tu gan biji ar Wili dahrsà, waj naw tà?"

Annina nosarka un palohzija, kà atbildejama, galwu.

"Al, mana nabaga firsni! Tew wajjaga fepen fatiltees ar mihlako, jo tehwa brahliis negrib, kà Tu winu nem. Bet nebihstees, es ari esmu us Lawu pusi. Kad winsch buhs wefels, tad jau par to runaschi kahdu wahrdu. Ari mani winsch kahdreis klausa, bet — bet — wina aplusa un kratija dohmigi galwu.

"Nu?" Annina bailigi wajjaga.

"Behrns, es bihstohs, — winsch ir lohti sliktis!"

"Al Deewu!" Annina issauza, "kad tehwa brahliis nomirft, ko tad lai eefahkam?!"

"Rebihstees," Trihne meerinaja. "Newajjaga tuhliit tà dohmaht. Warbuht kà tehwa brahliis wehl taps wefels."

Sirdij pufstohht Anna gahja flimneeka kambari.

(Turpmat wehl.)

Wisapbrigo dseedaschanas = swehtku leetà

mums no dseedaschanas = swehtku komitejas peesuhthits schahds sino-jums:

Komitejas sehdeschanà, 18. Dezemberi isg. g., nospreeda:

1) Jaunus kohrus, bes teem lihds schim peeteikteem 91, turp-mak wairs pee swehtkeem nepeelaist.

2) Nohtes, kuru drukaschana daschadu kawektu deht lohti ilgi ir willufees, tapa 28. Dez. gatawas un no minetahs deenas beedribas-namà pee Uhrgal'a lga fanemamas. Lai zaur nohschi peesuhthitschanu, kas tilai Janwara mehnescha widu war notift, nenotiftu welta laika kaweschana pee dseefimu eemahzischanahs, tad kohru wadoni teek luhgti, peh; eespehshanas gahdaht par nohschi fanemschanu beedribas-namà.

3) Gewehrojohht to, kà wairaf dseedataju peeteikufshees, nekà bij zerams, un kà nohschi eksemplaru flakits ir apstillehts, — komiteja nospreeda, nohtes peesuhthit schahdà kahrtà: kohreem, kas pastahw ne wairaf kà is 20 dseedatajeem, peesuhthit nohtes til dauds eksemplars, zil dseedataju; kohreem, kam pahraf par 20. dseed., tahdà wihse, kà pirmem 20 dseed., katram pa 1 eksemplari un pahrafeem pa di-weem dseedatajeem weenu eksemplari.

4) Preekschneeks sinoja, kà komitejas lohzeelis, fabrikants N. Thomson's, aizelojis, un skohrtajis A. Spunde newatas deht naw palizis par komitejas lohzeeli. Zaur koopteereschanu usachma komitejā par lohzeelkeem fabrikantu A. Uhbrandt'u, zimermani M. Ballodi, ad-wokatu Fr. Groszwaldt'u un kaufmani G. P. Rammbergi.

5) Preekschneeks sino, kà peh; komitejas spreeduma no 30. Oktobera teem lungeem Zimse, Sihle un Behlin esohht wehstules tilufshas peesuhthitas, lai tee issaka sawas dohmas: 1) waj buhtu derigi dseedataju flakitu pee swehtkeem aprohbeshohht, un kà to dariht? un 2) waj wini atrohd garigahs konzertes programu par garu, un ja tas teek atsihts, tad kureus nummurus islaisi? Us tahm peeprofischanaht mineti lungi zaur wehstulehm esohht sawus padohmus komitejai sinojuschi. Gewehrojohht scho, kà ari daschu zitu lungu dohmas schini leetà, komiteja nospreeda, kohrus ne-aprohbeschoht, bet dirigentu lungus luhgt un atgahdinaht, lai tee peh; sawas labakahs firds-ap-sinas eet pee darba, un lai til tahdus dseedatajus us dseedaschanas = swehtkeem lihdsi nem, kas gruntigi fawu balsi proht, lai nebuhtu labeem dseedatajeem par kawekli; kà garigahs konzertes programa peh; mineto lungu padohma japa-ihfina, bet to, kureus gabalus ihsti islaisi, atstahja isschkirt us nahkofcho sehdeschanu, kad nohtes buhs gatawas.

Rihgà, 20. Dezemberi 1879.

Komitejas preekschneeks: K. Kalninsch.

Rakstu-wedeja weetà: A. Uhrgal's.

Raudas-papihru zena.

Rihgà, 4. Janwari 1880.

Papihri	prafija	maksaja
Rusimperial gabalà.	7,90 rubl.	7,88 rubl.
5 proz. bankbiletu 1. islad.	93 ³ / ₈	93
5 " " 4.	93 ³ / ₄	93 ¹ / ₂
5 " instruz. 5 aifnehm.	93 ¹ / ₂	93
5 " prehmiju biletis 1. emif.	231	230
5 " " 2.	226 ¹ / ₄	225 ¹ / ₂
Behterb. 5. proz. pilf. oblig.	89 ⁷ / ₈	89 ⁵ / ₈
Kreewu jem. kred. 5 ⁹ / ₁₀ kihlu-sim.	120 ⁷ / ₈	120 ⁵ / ₈
Kartomas jemst. 6 proz. kihlu-sim.	—	97 ³ / ₄
Rehwales and. bankas afz.	40	—
Zeel. Kreew. dselz. afz.	261 ¹ / ₄	260 ³ / ₄
Rihg.-Din. dselz. afz.	—	150 ¹ / ₂
Din.-Wit. dselz. afz.	163 ¹ / ₂	—
Warsch.-Teresp. dselz. afz.	130	—
Drelas-Wit. dselz. afz.	—	167
Rib.-Bolog. dselz. afz.	95 ³ / ₄	95 ¹ / ₄
Wast.-Brest. dselz. afz.	102 ¹ / ₂	101 ¹ / ₂
Baltijas dselz. afz.	—	104 ¹ / ₂

(M. B.)

Labas laimes lasitajiem!

Pehterburga, 2. Janvārī. 30. vilkschānā no pirmahs 5 procentu walsts-aiš-
een ešchānās bīketehm tee leclafī winnefti uš ūcheem nummureem īfnahja:

200,000 rubl. uš Nr. 11162—16.
75,000 " " " 459—44.
40,000 " " " 809—18.
25,000 " " " 12905—8.

3 winnefti pa 10,000 rubl. uš: 1340—9, 9382—20, 13390—9.
5 winnefti pa 8000 rubl. uš: 12984—7, 14881—19, 17368—6, 17671—39,
5922—27.

8 winnefti pa 5000 rubl. uš: 16917—42, 3499—29, 2390—15, 19452—35,
9787—15, 17339—49, 17749—7, 13795—42.

20 winnefti pa 1000 rubl. uš: 6078—1, 11264—20, 16964—29, 7466—17,
14042—33, 10443—49, 14518—22, 2353—30, 17475—45, 19500—26, 10369—28,
19277—48, 10901—31, 15454—2, 4573—15, 18223—24, 6609—46, 11011—42,
3333—11, 2643—35.

Winnefti pa 500 rubl.:

Sehr.	Bil.	Sehr.	Bil.	Sehr.	Bil.	Sehr.	Bil.	Sehr.	Bil.
235	1	5996	13	3899	24	7654	35	6528	44
5049	1	6822	13	5997	24	8922	35	10302	44
8122	1	7255	13	18680	24	10064	35	10458	44
9918	1	13961	13	2667	25	14574	35	12344	44
9942	1	1078	14	3817	25	14861	35	13896	44
11330	1	1975	14	6303	25	16529	35	13912	44
15362	1	5502	14	8647	25	16941	35	14888	44
5615	2	13974	14	18607	25	17408	35	15561	44
10162	2	3056	15	5225	26	806	36	3898	45
11698	2	11093	15	6257	26	1326	36	7744	45
14112	2	11663	15	9182	26	7029	36	8468	45
12390	3	12344	15	12116	26	10521	36	9417	45
5019	4	1530	16	18592	26	14217	36	17960	45
7300	4	7205	16	18742	26	16151	36	19774	45
15194	4	7543	16	19354	26	17235	36	1599	46
6930	5	9065	16	10002	27	18857	36	2104	46
9616	5	10615	16	2268	28	324	37	2583	46
10793	5	10759	16	3352	28	1060	37	6580	46
2138	6	6126	17	5449	28	2504	37	6676	46
3789	6	11614	17	12048	28	6246	37	12137	46
7026	6	5027	18	17827	28	8155	37	15816	46
9074	6	9974	18	687	29	10235	37	15859	46
18220	6	11950	18	12065	29	15756	37	17138	46
18878	6	14696	18	15489	29	3934	38	17366	46
18923	6	15790	18	1971	30	6428	38	1561	47
19231	6	1922	19	2301	30	16072	38	5907	47
1925	7	4631	19	6347	30	17368	38	10511	47
3299	7	18684	19	6886	30	106	39	13696	47
4082	7	2457	20	7029	30	471	39	14365	47
4657	7	5637	20	8651	30	6455	39	14465	47
5229	7	6313	20	11038	30	7091	39	2235	48
9986	7	8070	20	11692	30	8389	39	3058	48
15862	7	12070	20	13889	30	13080	39	3214	48
16238	7	14181	20	17896	30	14251	39	4247	48
18903	7	14663	20	9400	31	14276	39	4748	48
1039	8	17340	20	14546	31	14485	39	7403	48
4127	8	1483	21	16036	31	15719	39	10124	48
12335	8	11444	21	18413	31	4595	40	12127	48
14309	8	14269	21	18872	31	18916	40	14347	48
6 645	8	18918	21	1495	32	9685	41	16214	48
5302	9	1921	22	2530	32	15289	41	18850	48
6004	9	3993	22	9026	32	3868	42	2622	49
18590	9	5812	22	15204	32	10821	42	3654	49
3682	10	6199	22	2387	33	13133	42	5029	49
11603	10	6852	22	5684	33	15091	42	15084	49
17686	10	13005	22	9255	33	18607	42	16002	49
9853	11	1419	23	13667	33	6187	43	19390	49
9932	11	3974	23	14370	33	13733	43	1932	50
2733	12	10517	23	8171	34	16414	43	3428	50
4123	12	11729	23	10173	34	1227	44	7520	50
4386	12	18210	23	18547	34	3405	44	9805	50
14073	12	2047	24	1965	35	5644	44	17702	50

Smašajamo un iidschchamo bīketu nummuri:

552	3446	5353	7302	9884	11466	14193	17040
1106	3479	5517	7996	10144	11680	14449	17146
1341	3959	5738	8184	10559	11980	14453	17172
1385	4357	6162	8304	10708	12584	14546	17774
1999	4429	6444	8977	10722	12734	15061	17926
2256	4672	6560	8985	10863	13506	15696	18407
3034	5159	6585	9489	11134	13898	16600	18983
3320	5194	6729	9779	11329	13932	16882	19706

Schrdeenite.

(Tautas dšeešma.)

Beemā dāilā sechrdeenite,
Ne pee weena ta negahja;
Ēim' stālī, sedloj' behri,
Jahsch' tihšcham apraudsīt,
Jahsch' tihšcham apraudsīt;
Waj ta nahja, waj nenahja.
Ne pee wahrtu nepeejahju,
Nahš' meitina raudadama;
Nahš' meitina raudadama,
Afarinas flauzidama;
Weenu rohku wahrtns zehla —
Dhtru flauka afarinas.

Ko meitina tu raudaji?
Ko flaziji afarinas?
Kā puifiti neraudafschu —
Ne man tehwa, ne mahminas;
Ne man tehwa, ne mahminas —
Nedš' ihstaju bahlelinu!
Nahš' meitina tu pee manis,
Man ir tehws un mahmufite;
Man ir tehws un mahmufite,
Man bagati bahlelini;
Man bagati bahlelini —
Selta sprahdschu kalditaji.
Jahš' prohjam, tu puifiti —
Es ne-eeschu pee tewim!
Sihwi tawi tehws, mahmina,
Lepni tawi bahlelini.
Es gaidischi fehrdeeniti,
Pee fevim atjahjam.
Kad atjahs fehrdeenitis,
Tad es eeschu dšeedadama;
Tad es eeschu dšeedadama —
Kaihus zimds adidama;
Tad mehš' mihli dšihwofim —
Ubi diwi fehrdeenischi!

Labibas un pretschu-tirgus.

Makšaja par:

1 puhru kweeschu	3 r. 20 f. libds	3 r. 75 f.
1 " rudsu	2 " 80 " "	3 " 40 " "
1 " meeschu	2 " 30 " "	2 " 50 " "
1 " putraimu	2 " " " "	2 " 40 " "
1 " ausu	1 " 30 " "	1 " 70 " "
1 " jirnu	2 " 50 " "	3 " 20 " "
1 " kartufelu	1 " 20 " "	1 " 80 " "
1 birlawu seena	4 " " " "	4 " 50 " "
1 pohdu sweesta	5 " " " "	6 " " " "
1 birlawu baltahs fahls	8 " " " "	8 " 80 " "
1 " farkanahs fahls	8 " 80 " " "	9 " " " "
1 muzu filku	7 " " " "	22 " " " "
1 aš' behrsu makšas (7 p.)	23 " " " "	" " " "
1 " egtu " (7 p.)	22 " " " "	" " " "

Linu zenas:

1 birlawu krohna linu	48, 55, 61 rubl.	— kap.
1 " braka	38 " "	— " "
1 " hofsdreiband linu	45, 53, 59 " "	— " "
1 " dreiband braka linu	25 " "	— " "
1 muzu krohna linschflu	10—11 " "	— " "
1 " braka "	8—9 " "	— " "

Drupas un drufkas.

Kur pats un pati saweebuschees staiga, tur netihš' apsehstees pee galda, jo zepeschī un rauschi ir ruhkti — tā schults. — Kur pats un pati laipni smaida, tur labprahst apsehshamees, jo wišs, to baudam, ir falds — tā medus.

Kā peens un medus suhpahm, ir behrnu laba flawa tehwa un mahtes aufihm.

Kā jehrs bes gana, tā meitina bes mahtes.

Kā klehts bes atflehgas, tā mahja bes faimneezes.

Atbilde.

Gaudulim. Baldeens; wišs labs un derigs. Tīfai „pustohfa, lehzejeem“ netihšim lehšahš' „Latw. Awīšes!“

Sludina fhaas.

Kad scheijenes Schittlu-mahju fainneets,
Jehkabs Schittke,
 Novembera mehnesi f. g. ar nahwi aish-
 gahjis, usajina Bauktas frohna pagasta-
 teefa zaur scho wisus nelaita parahdu-
 bewejus un parahdu nehmejus, wiswehla,
 fais libf 17. **Zanwarim 1880. g.**
 kuresch par weenigo isflehghanas-terminu
 nolits, scheid peeteittees, jawas praisscha-
 nas usdoht un parahbus peemeldeht, so
 wehlat nelahdas parahdu praisschanas ne-
 klauhs un parahdu nehmeji likumiga
 strahpe kritths.

Bauktas frohna teefas-nama, 7. Dezem-
 beri 1879. (N 1288.)
 Breekschjehd.: G. Schlesing.
 (S. W.) Str.: gub.-sekr.: G. Toepffer.

No firk's-Bedwahles pagasta-teefas teef
 wif, kam kahdas taiinas pretrunas buhtu
 pret pee fr. Bedwahles peederiga wale-
 neeta, Jehkaba Kadika, dehla, wahrda Friz-
 zis, adopteerschamu, — dfin. 3. Julija
 1870. g. — no pee schi pagasta peederiga
 Jana Kadika usajinati, to 4 nedelu laika
 un sebatais libf 19. **Zanwarim 1880. g.**
 schi peenest, jeb pehz klusu zeest.

Fr.-Bedwahle, 20. Dezemb. 1879.
 (N 49.) Breekschjehd.: J. Almen.
 (S. W.) Teef.-skr.: C. Blumberg.

Divu stohlas-mahju buhweschana tiks
 17. **Zanwarim 1880. g.** pee Dignajas pagasta
 waldischanas mafafshlichana isdohta, un
 teef tapch wisu tee, fas schahs buhweschana-
 nas usnemt grib, usajinati, schini deena
 ar wafshdigeem jalogeem pee schihs waldis-
 chanas melbetees. Plahnis, anshlags un
 buhweschanas-nolthgums ir ikbenas sche-
 rebsami.

Dignaja, 18. Dezemberi 1879.
 (S. W.) Pag.-wezatais: J. Swannitaj.
 Strikweris: J. Stante.

No frohna Mattules pagasta-teefas teef
 wif, kam kahdas taiinas pretrunas buhtu
 pret pee Mattules peederiga Puhru-mahju
 fainneeta, Friz Fregman'a, dehla, wahrda
 Krijschus, adopteerschamu — dfin. 31. Au-
 gust 1878. g. — no pee schi pagasta pee-
 deriga walfneeti, Roberta Schnoh'r'a, us-
 ajinati, to 4 nedelu laika, un sebatais
 libf 11. **Zanwarim 1880. g.** schi peenest,
 jeb pehz klusu zeest.

Mattules teef-nama, Tojatods, 17. Dez. 1879.
 (N 170.) Breekschjehdetajs: J. Grinhof.
 (S. W.) Pag.-teef.-skr.: C. Blumberg.

Kad pee Hundales peederigs laulats pahris,
Zahnis un Greta Branka,
 pee schi pagasta peederigo laulato draugu,
 Zahna un Annas Kula, dehlu, Zahni,
 dfin. 8. Merz 1873. g., behru weeta pe-
 nem, tad teef wif, kam pret schahdu pee-
 nemschant kahdas eerunas buhtu, usajini-
 nati, tahs libf 5. **Merz 1880. g.** pee
 schihs pagasta-teefas peenest, so pehz schi
 termina neweens wairs netiks klauhsits,
 bet darichts ka likums pawehl.

Hundales pagasta-nama, 19. Dezem-
 beri 1879. (N 1319.)
 Breekschjehd.: C. Wefsmann.
 (S. W.) Strihw.: M. W. Blum.

Wiseem teem, fureem kahdas eerunas
 buhtu tam preti, ka pee Glejas pagasta
 peederige Indrikis un Trihne Sihle pee-
 nem behru un mantineeta weeta (adop-
 teere) Anjscha un Annas Kruhmina dehlu,
 wahrda Mahrinisch, ir sebatais libf 21.
Februarim 1880. g. schahdas pretrun-
 as pee schihs pagasta-teefas japeenets,
 so wehlat netiks neweens wairs klauhsits.

Glejas pagasta-teefa, 29. Nowbr. 1879.
 (N 318.) Breekschjehd.: A. Sihle.
 (S. W.) Teef.-skr.: J. Fr. Gaate.

Mattules pagasta-teefa usajina wisus
 tohs, kam pret to kahda likumiga eeruna
 buhtu, ka pee Mattules peederigs Andrejs
 Feldman's pee schi pagasta peederigo An-
 dreju, Wehtera Feldmana dehlu, ishta
 behru weeta peenem (adopteere), libf 18.
Zanwarim 1880. g. jawas eerunas schepat
 peenest, so wehlat nolits, ka Balt. pr. lit.
 185. art. to pawehl.

Mattules teefas-nama, 21. Dez. 1879.
 (N 187.) Breekschjehd.: J. Grinhof.
 (S. W.) Pag.-teef.-skr.: C. Blumberg.

Mattules pagasta-teefa usajina wisus
 tohs, kam pret to kahda likumiga eeruna
 buhtu, ka pee Mattules peederigs Janis
 Saldeneets pee schi pagasta peederigo
Gwadu, strichas Saldeneeta dehlu, ishta
 behru weeta peenem (adopteere), libf 18.
Zanwarim 1880. g. jawas eerunas
 schepat peenest, so wehlat netiks, ka Balt.
 pr. lit. 185. art. to pawehl.

Mattules teef-nama, 21. Dezemb. 1879.
 (N 174.) Breekschjehd.: J. Grinhof.
 (S. W.) Pag.-teef.-skr.: C. Blumberg.

Kad pee Strundas pagasta peederigo lau-
 lato draugu Ans un Jles Dumbura dehlu,
 Juri Dandura tapat pee Strundas
 pagasta peeraffitits Kristi Subans, furam
 neweena meesigo behru nau, preeksch wai-
 rat ka 12 gadeem behru weeta peenemits,
 ka tas ismellechamu israhdihts, teef wif
 tee, kam kahda eeruna pret scho behru
 peenemschanu buhtu, no Strundas pagasta-
 teefas usajinati, pee winas tai 17. **Zan-
 warim 1880. gada kuresch par weenigo un
 isflehghanas terminu nolits, peemelbetees
 un jawas eemeilus usdoht, ar to peekohdi-
 nashanu, ka sebat neweens wairs netiks
 klauhsits, bet muhschiga klusuzeschana tiks
 uslikta.**

Strunda, 17. Dezemb. 1879.
 (N 1002.) Breekschjehd.: J. Ansberg.
 Strihw.: G. Needer.

Weschotnes pagasta-teefa, Bauktas aprink,
 usajina zaur scho wisus, fureem kahdas
 praisschanas pee 15. **Novemberi f. g.** no-
 micuscha Meschotnes Wohlmanu-mahju ih-
 paschneeta

Jehkab Weidela
 astahahs mantibas ir, tahs libf 14. **Fe-
 bruarim 1880. g.** kuresch par weenigo is-
 flehghanas-terminu nolits, pee schihs pa-
 gasta-teefas usdoht, so wehlatu neweenu
 wairs nelauhsits, un wiseem tiks muhschiga
 klusuzeschana uslikta. Tapat art teem teef
 peekohdinahs, kuri nomiruscham ko parahda
 palisuschji, sawus parahbus libf minetaj
 deenaj scheid peerahdiht un atlihdshinaht, so
 zitadi tee ka parahdu sehpeji ar dubustu
 mafju tiks strahpeti.

Meschotnes pagasta-teefa, 15. Dez. 1879.
 (N 399.) Breekschjehdetajs: J. Nagle.
 Strihw.: C. Stabl.

Uf Dohbeles aprinka-teefas pawehli, no
 18. p. m. Nr. 4583, tiks nomiruscha Oh-
 solmuischas Pterras-frohdseneeta

Zahna Altahbra
 astahah mantiba, ta:
**1 firs, wihreeschu drehbes, fa-
 leja-lectas, rati, brauzamahs-
 un daschadas zitas fainneezis-
 bas- un frohga-lectas,**

Pterras-frohga 21. Zanwarim f. g.
 pusdeena, no Ohsolmuischas pagasta-teefas
 delegatijas uhtupe wairafshlitajeem pah-
 dohta.

Ohsolmuischas pagasta-teefa, 29. Dezem-
 beri 1879. (N 165.) (S. W.)

No Kulbigas wirspilsteefas teef zaur
 scho wiseem finams darichts, ka pee winas
 21. **Zanwarim 1880. g. v. Vrehn'a** noh-
 mas-teefibu zejija uf frohna

Paures-muischu
 wairafshlichana tiks isdohta, un ka isfsh-
 lichanas-nolthgums jau preeksch isfshli-
 chanas-termina war dabuht eestaittees tik-
 lab pee barona v. Vehr'a Strikes-muischa,
 ka v. Vrehn'a astahahs mantas furatora,
 ka ari Kulbigas wirspilsteefas tanjeleja.
 Kulbiga, 7. Dezemberi 1879. (N 2189.)

Kulbigas wirspilsteefas apgabala, Kul-
 bigas aprink, netahlu no Lipaitu basnizas
 ejschja muischa

Platgale
 ar 407 puhweelam staidras aramas
 fenes tiks **1. Februarim 1880. g.** pe
 Kulbigas wirspilsteefas wairafshlichana
 pahrdohda.

Iffshlichanas-nolthgumi ir eestatami
 Kulbigas wirspilsteefas tanjeleja un pee
 oberhoftteefas adwokata v. **Gullersem'a**
 fga uspute.

Weetas pahrzelschana.

Zeen, publikai, ispaschi jaweem zeen. fun-
 dehm daru paderdigi finanu, ka es jawu
 andeles-weetu no 1. **Zanwara 1880. g.** if
 leelahs eelas, **Tennisjohn'a** nama, pretim
 Latw. basnijai, emu pahrzehlis us jitrei-
 sejo **C. G. Neuland'a** andeles-weetu,
 apatsch kolonadem. Par libfshchi-
 nigo uslijibu pateikamees luhdu, to ari
 manaj jainaj weeta mihli man parahdiht.
 Ar angizzeimbu

C. G. Dragheim's.

Buhwes- un
fabga-balki

ir dabunamit pee frohna-Birzawas meicha-
 farga Meichakaleja.

See Stuhres-muischas peederigs
Bohtu-frohgs
 ar prahweem laukeem ir pahrdohdams. —
 Klachtatas sinas war dabuht Jelgawa,
 upes-eela N 11.

Weschflu-gipfi,
 wislabato mehshloshanas libshketi preeksch
 ahbolina un pahstiu-augeem, peedahwa
J. C. Zelms,
 Ribga, paleijas-eela N 9.

70 puhweetas
 gatawas usplehtas ahbolina fenes
 preeksch linu un anju sehshanas nahlamaj
 pawajari f. g. war dabuht seht mafas
 un leelas dalas; tas gribetu, japeetejahs
 Jaun-Platones Wehshu-frohga, pee frohdsi-
 neeta
J. Ohfola.

Swehtes Starpas-frohga ir
weena smeilde
 dabujama ar mafu fatnu-dahrsu no 1.
Zanwara uf ihri; japeetejahs pee frohdsin.

20 afis
 preeces-malkas, apalos flutshods, ir pah-
 dohdams; klachtatas sinas par to ir dabu-
 jamas pee lishnu stalnamatich-Wilku jainu.

Stempelpapihris
 un
stempelmarkas
 ir dabunamit part pee **C. Jakobsohn'a,**
 Jelgawa, latoku-eela salaja bohde N 19.

Neprezejees dahrsneeks
 ar labahm leezibas-sihnehm tuhli weetu
 war dabuht Mejscha-muischas mahzitaja
 muischa (Grenzhof Pastorat).

1 Dahrsja-puifis,
2 puifchi un 2 meitas war labas wees-
 tas dabuht par Jurgem f. g. Behrtohnu-
 mahjas, pee Bates-muischas (Battenhof.)

Zaunekli,
 fas grib eemahzitees ehrgetu- un **fla-
 weeru-spehleschamu,** war melbetees Jel-
 gawa, strihwera-eela N 43, sehta, pee stoh-
 lotaja **S. Jenschewis'a.**

Weitenes
 teef peenetas mahzitees wisadu smalku roh-
 fas-darbu, kleites un frellus schuht, wahzi-
 sti rakstih un lasiht, pee waktmeistera **Be-
 tersohn'a,** Jelgawa, leelaja eela N 36, aug.

Stohlas-behrni
 fas Jelgawas stohlas apmetle, atrohn tohr-
 teli leelaja eela N 56, ehbergi, pee
J. Kasewsky.

Stohlas-behrni,
 puifeni un ari meitenes, kuri Jelgawas
 stohlas apmetle, teef apatsch labas us-
 dsichanas ruhme un ari koste peenemti.
 Klachtatas sinas dabuht strihwera-eela Nr.
 43, sehta, ehbergi, pee **A. Neuland.**

Pensioneri
 atrohn laipnu usnemschanu Jelgawa, ja-
 laja eela Nr. 26, sehta, pee **Kraude's.**

Zaunas meitenes,
 fas proht schuht, war 8-14 deenas freetni
 eemahzitees mehru nemu, schinites zeiknaht,
 greeft un pagatawoht wijas seeweeschu dra-
 nas — par 5 rubl. sudr., un dabuht tur-
 laht wijas schinites preeksch kleitehm, ka-
 schokeem, paletojeem, jalahm re., Jelgawa,
 basnizas-eela Nr. 4, weemu trepi angfcha,
 pee seeweeschu frohderenes.

Pensioneri
 atrohn laipnu usnemschanu Jelgawa, strih-
 wera-eela N 39, pee Grandau kumbes.

Stohlas-behrni,
 kuri Jelgawas stohlas apmetle, teef peen-
 emti tohrreft un koste salaja eela N 24A,
 kur mahjas teef pa freemisti runahs. 3
A. Pawlow's.

Sirfnigas pateizibas
 isfatu **A. E. un M. E. jidschun,** ka ari
 wijahm zitahm zeen. perjonahm, fas mani
 wifa wehthi-laika laipni usnemuschas.
J. Kuwe.

Sirfnigu pateizibu
 Hundales dseedataju-beedribas dseedata-
 jahm un dseedatajcem par 30. **Dezem-
 beri 1879. g.** isfata
Kahds Pej-Kurssemneeks.

Zaur scho daru finanu, ka tagad ar
 manim war dabuht runahs:
 Nihods — no pulsten 7-10.
 Behzpusdeenas — " " 4-5.
 Mans dshwoltis atrohdahs **Strihwer-
 eela Nr. 1,** pretim Zehr'a hotelim.
 Jelgawa, 19. **Dezbr. 1879.**

Dr. C. Jensen,
 Jelgawa (itr. ahrtis Stur-
 fem-muischa.)

Pipstu dseed.-beedriba isrihtohs sw.,
27. Zanw. f. g., Gluhdu-mahjas
gada-swehtfus
 ar dseedashamu un danzofchamu. — Bee-
 dalischanahs malka: kungeem 75 kap., kun-
 dshem 25 kap. — Sachtums pulsten 4.
 p. pussd. **Deedataji.**

A. Uytin'a angahdeena ir inahfu-
 schas un wina grahmata-bohde, Leepaja,
 pee weza tiegus-platscha, ka ari zitas grah-
 matu-bohdes dabujamas schahdas jainas
 grahmatas:

- 1) **Liktana spreedumi jeb jainu
 seeweeschu istureschanahs,**
 no Sable (kohri jauts stahits);
 -malka 40 kap.
- 2) **Zunshbas darbs** no W—s;
 malka 15 kap.

See **Ferdn. Westhorn'a** Jelgawa un
 Kulbiga dabujamas schahdas ir jainas
 grahmatas:

- Zeems un fabrika.** 20 kap.
- Au-preeks.** 15 kap.
- Batrehsta.** 15 kap.

Wijas trihs schihs grahmatas ir farak-
 stitas no zeen. lastitajeem jar sen pahshamaj
 weza Gaujenes mahzitaja **Ludwig Heer-
 wagen'a,** un ka wif jiti wina rakst, ta
 ari schie teem pasneegs deewagan mah-
 zibu un mihlu laika-tawekli pawalas brij-
 schods. —

Wifas grahmata-bohdes dabunamas:

Zeta wadons
 preeksch
wehstulu rakstischanas.
 (Ohtra pahrrandrita druka.)
 — Malka 60 kap.

Preeksch refruscheem,
 kohri laba un teizama rohtas-grahmata
 un derigs palihgs preeksch **Kreewu wa-
 loda's** ahtras eemahzichanahs:

СЛОВАРЬ
УПОТРЕБИТЕЛЬНЫХ СЛОВЪ
И ВЫРАЖЕНИЙ
 въ русскомъ и латышскомъ
 языкахъ.
 — Baitrak leetojannu
wahrdun un isteikunu krahjums
 Kreewu un Latweeschu waloda.
СОСТАВИТЕЛЬ
ДИМИТРИЙ МЕБЕЦЪ.
 Ордена унтеръ-Офицера Императорской Гвардіи.
 — Malka 30 kap.

Sultans Solimans.
 Malka 15 kap.

Frantschu
pirmais dumpis.
 No S. Eieventhal.
 — Malka 30 kap.

Original schuhamas machines, ar rohtahm un fahjahm dseumas,

peedahwa uf galwofchann

J. Friederichs,

Zelgawâ, paleijas-eelâ Nr. 3.

Refen palika gatawas schahdas no G. Siesla'a apgahdatas un wifas grahmata-bohdês dabujamas grahmata:

Emu zilweks. Romans no slawenâ Bahju rakfinea, profesora G. Eberfa, ar wina atwehleschann Latweeschem tulkohts no J. W. Upe. Birnee trîhs meteeni pa 20 kap, gabalâ, 4. meteens pa 25 kap. Bahju walodâ schis romans pahri gadôs dewinas reises drukahts un tîhs ispihts.

Goethes Lappa Ruhnisch ar Kaulbacha schmejumeem, fo latwiski pahzschlis G. Dünshbergis. Meisteris rakfijis, meisteris bildes schmejis un meisteris pahzschlis; turklaht wehl pirmais un weenigais Latweeschu walodâ glihtdrukahts rakfîs. Schim brîhscham dabujams 1. un 2. meteens pa 50 kap.

Tizigo Sirdsnopubtas uf latru deenu ar bihbeles perschahm un Besittaja bildi Glas-falnâ Deewu luhsoht, no G. Dünshberga. Stiprâ wahfâ, maskâ 75 kap.

Darbâ un driht buhs dabujams pa meteeneem Bahju semneetu stahjis „Baf-ahjeete“.

Mahditajs

par tahm grahmatahm, furas no Kursemes wirskohlas walodâs preeksch Kursemes laufskohlahm ir pa dokai pawehletas un pa dokai atwehletas minetajâs mahzibas weetas eewest un furas latrâ laikâ dabujamas

Ferd. Besthorn grahmata-bohdês,

Zelgawâ un Kuldigâ.

Rub. Kop.

Adler, Muster-Zeichen-Buch für Schulen. 12 Hefte. à 6 Hefte	15
Dankin, Ufdohschannas preeksch galwas rehtinaschannas. Gebd.	40
Ufdohschannas uf tahpelt fo rehtinast. I. u. II. Gebd. à	25
Daner und Rein, 6 Hefte, Zeichenvorlagen für den Elementarunterricht nach der Stigmographischen Methode. à 6 Hefte	45
Pielsenlein, die Elemente der lettischen Sprache. Gebd.	1
Plofsfeldt, Паануhäminänpaana Pyeckoi grammatiki. Gebd.	25
Plumberg, Jhâ basnijâs stahsi. Geheftet.	8
— — — — — Basuliba un Ewangeliums. Geheftet.	30
— — — — — Swehti stahsi. Gebd.	30
Pöhm, Deutsches Lesebuch für Elementarschulen II. Gebd.	60
— — — — — Kurzgefasste Deutsche Sprachlehre. Gebd.	25
Pornhaupt, Leitfaden beim Unterricht in der Geographie Liv-, Est- & Kurlands. Gebd. mit Karte	40
Brandt, Dshwibas zelsch. Gebd.	30
Bruttan, Schul-Naturgeschichte. Gebd.	70
Caspari, Geistliches u. Weltliches zu einer volkstümlichen Auslegung des kleinen Katechismus Lutheri. Geheftet.	1
Crüger, Die Naturlehre für den Unterricht in den Elementarschulen.	56
Pittmar, Einfacher Wegweiser durch die heilige Schrift. Geheftet.	1
Pöbner, Swehti stahsi is Deewa wahrdeem islasiti. Gebd.	25
— — — — — 50	50
Frenlag-Loringhoven, 111 Dseefmas. Gebd.	95
Golotusow, Pyeckoi xrestomatia I. Gebd.	1
— — — — — Birma Krewu walodâs mahziba. Gebd.	40
Haag, Krewu walodâs pirmais eefahkums. Gebd.	20
Heerwagen, Wahrtina Luttera Kattijis. Gebd.	15
— — — — — Sinai un Gulgata. Gebd.	50
— — — — — Skolas maife I. u. II. Gebd. à	90
Helmshg, Kirchengeschichte. Geheftet.	1
Hentschel, Lehrbuch des Rechnenunterrichts in Volksschulen I. Geheftet.	1
— — — — — II. 1. 2. Geheftet.	1
Hermes, Berliner systematische Zeichenschule. à 6 Hefte.	36
Holl, Leitfaden zum Religionsunterricht. Gebd.	60
Hählbrandt, Deewa wahrdi. Gebd.	10
Happe, Kleine Weltgeschichte. Gebd.	42
— — — — — Lettisch von Sibbeif.	30
Kellner, Lehrbuch der allgemeinen Geographie. Gebd.	1
— — — — — Leitfaden für den Unterricht in der Geographie. Gebd.	50
— — — — — Rechnenunterricht in Elementarschulen. Geheftet.	50
Kuch, Biblische Geschichte. Gebd.	66
— — — — — Lehrbuch der heiligen Geschichte. Gebd.	1
Leitan, Diw'reis 52 bibbeles stahsi preeksch skohlahm un mahjahm. Geheftet.	54
Lüben und Nahe, Lesebuch für Bürgerschulen II.	42
Luthers kleiner Katechismus Neu-Stralich. Gebd.	30
Meyer, Palihgs yee behrnu mahzischannas. Gebd.	35
Meinen, Bahju waloda I. Gebd.	25
— — — — — II. Gebd.	40
Nissen, Unterredungen über die biblischen Geschichten I. u. II. Geheftet. à	2
— — — — — Unterredungen über den kleinen Katechismus Luthers. Geheftet.	3
— — — — — Unterredungen über den kleinen Katechismus Luthers. Lett. von Silpausch. Gebd.	1
Pahnsh, Arithmetische Aufgaben. Gebd.	77

No genjures atwehlets. Nihgâ, 6. Janwarî 1879.

Wihua un likeera kantoris

Christoph Krohna, Zelgawâ,

blatus polizejai, preeim Neulanub'a bohdei.

Augsti zeenijameem tautescheem un andeles-beedreem daru sinamu, fa manâ kantori ir wifadi Bahzemes un Krewijas wihui, rumô, konjaks, arakô, bischofs, likeeri, balsams, masas banderoles pudelites, spiritus, atschifschina, prohwe, no Eduarda Roberta Dreher'a lga fabrika is Nihgas, un Carl Siller'a lga fabrika Zelgawâ, par fabrika zeuu dabunams. Zeru, fa augsti zeenijama publika ar manu preji pilnâ meera buhs, fo darbs pats to strahdneetu flawehs. Zelgawâ, 1. Janwarî 1880.

Ar augstu zeenischannu
Christoph Krohne.

Wifas schinis skohlas bruhkejamahs

skohlas-grahmata

ir lehtôs un stiprôs wahkôs eeseetas un dabunamas

Ferd. Besthorn'a grahmata-bohdê,
Zelgawâ, paleijas-eelâ Nr. 2.

Verzeichniß

der von der kurländischen Oberlandschul-Commission zum Gebrauche in den kurländischen Volksschulen theils empfohlenen, theils gestatteten Bücher, welche in den Buchhandlungen

von Ferd. Besthorn in Mitau und Goldingen vorrâthig oder durch dieselben zu beziehen sind.

Rub. Kop.

Pand und Gruner, Mahju grahmata. II. Gebd.	50
Pichel, Die Geometrie der Volksschule, Anleitung zur Ertheilung des geometrischen Unterrichts. Geheftet.	81
Pichel, Die Geometrie der Volksschule für die Hand des Schülers. Geheftet.	27
Pihlmann, Praktischer Leitfaden zum Erlernen der russischen Sprache. Gebd.	1
Predil, Wiedera Krewu walodâs mahziba. Gebd.	40
Preuß, Kurzer Unterricht in der Erdbeschreibung. Gebd.	36
— — — — — Kinderfreund. Gebd.	45
Schäfer, Deutsche Sprach- und Rechtschreiblehre I. Gebd.	40
Schröder, Behrnu draugs II. Gebd.	40
Serno-Solowjewitsch, Praktische russische Grammatik. Gebd.	1
Spalwing, Leitfaden der vaterländischen Geschichte der Ostseeprovinzen. Gebd.	90
Spieß, Geographie. Geheftet.	8
— — — — — Bahrtulotajis. Gebd.	40
— — — — — Ufdeewumi skolas behrneem preeksch domu usrakfischannas. Gebd.	8
— — — — — 200 Ufdeewumi. Gebd.	25
Spieß und Berlet, Weltgeschichte in Biographien. I. Curfus. Geheftet.	1
Stahlberg, Leitfaden für den Unterricht in der Geschichte. Gebd.	87
Stender, Mafa bihbele. Gebd.	70
— — — — — in Holzdeckel. Gebd.	80
Stoll, Erzählungen aus der Geschichte 1-5. Gebd. à	96
Seeberg, Dr. Martin Luthers kleiner Katechismus erklärt für Kirche, Schule und Haus. Gebd.	1
— — — — — 40	40
Tebrand, Mahzibas galwas rehtenôs. Geheftet.	40
Thalberg, Rehtinaschannas mahziba. Gebd.	35
Ulmann, Za Deewa kalpa Wahrtina Luttera masais kattijis. Gebd.	25
Walter, Skolas kattijis, fo pehz Wahrtina Luttera fwehtas mahzibas ar ishabitischannu farakfijis. Gebd.	30
Wangemann, Biblische Geschichten für die Elementarschule. Gebd.	36
Welberg, Praktisches Rechenbuch. Gebd.	30
Wegel, Leitfaden für den Unterricht in der Deutschen Sprache. Geheftet.	1
— — — — — 20	20
Wenrich, Dseefmu wainaks 1-3. Geheftet. à	30
Wiedemann, Leitfaden für den ersten Unterricht in der Geographie, mit besonderer Berücksichtigung des Russischen Reichs. Gebd.	40
Pornhaupt, Karte von Liv-, Est- und Kurland. Schulwandkarte von Liv-, Est- und Kurland. Auf Leinwand gezogen.	4
— — — — — 50	50
Gandke, Schulwandkarte von Afrika. A. L. g.	2
— — — — — 70	70
— — — — — Schulwandkarte von Nordamerika. A. L. g.	4
— — — — — 50	50
— — — — — Schulwandkarte von Asien. Auf L. g.	4
— — — — — 50	50
— — — — — Schulwandkarte von Australien. A. L. g.	3
— — — — — 60	60
— — — — — Schulwandkarte von Europa. A. L. g.	4
— — — — — 20	20
— — — — — Schulwandkarte von Palästina. A. L. g.	2
— — — — — 16	16
— — — — — Dstliche Halbkuugel. Auf Leinwand gezogen	4
— — — — — 20	20
— — — — — Westliche Halbkuugel. Auf Leinwand gezogen	4
— — — — — 20	20
Schade, Schulwandkarte von Palästina. A. L. g.	3
— — — — — 60	60
Stilpnagel, Schulwandkarte von Europa. A. L. g.	4
— — — — — 80	80
Sydow, Erdkarte. Auf Leinwand gezogen.	6
— — — — — 36	36
Krewufemes landfarte.	50
Russische Vorschriften zum Schönschreiben. 2 Hefte à	60
— — — — — 60	60
Preekschrafftî Latweeschu walodâ.	30

Wifas grahmata-bohdês dabunamas:

Jhâ geometrija iech rubmesmahziba.

Wifwaijadfigakahs mahzibas par lihujahm, winkeleem, platibahm un kermeneem, lihdi ar wimu aprehlinaschannu, preeksch draudseskohlahm

no
J. Vankina,
skohlotaja un ebrgelneeta Astrantik.
Maskâ 20 kap.

Dohmu raksti pagasta skohlahm.

Sarakstijis
J. Spiess.
Ohtra pahrlabota un pawarota druka.
Maskâ 10 kap.

Mahju-skohlotajis iech palihgs wezakeem

pee kristigas behrnu-audsinaschannas Latweeschu behrnu wezakeem farakstijis un dahwinachts
D. Platsha.
Maskâ 50 kap. fudr.

Saknu dahrsneeks iech derigi padohmi,

na wifadas dahriu jatnes jasehi, jafohp tr seemâ jaglabâ, sehklas ja-aubse un t. pr., pehz gadu isprohweeschannas (ar masu aprisi un dahriu kalendert klait), farakstijis no
S. Kewera,
skaletumuischâs dahrsneeka.

Latwiska Pawahru- Grahmata.

Treshâ druka.
Maskâ 1 rubli 10 kap.

Kohti deriga un nepreezschama grahmata preeksch pawahreem un spihsmahem, fa ari preeksch leelakahm fainneezibahm. Satur pahzischannas, fa war par it lehtu masku smekigas baribas sagatawoht. Nedriht stetu tadeht neweenâ fainneezibâ truhkt.

Drukahts pee J. W. Steffenhagen un behla.
(E klait peelikums: Wasnijâs un skohlas sinas.)

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena kirstiba, weena tijba.

Nahditajs: Sinas, pagasta-wezakais un pagasta-skohla. Par Augschemes skohlas-nameem. Par daschadeem rohtas-darbeem pagasta-skohlas. Wibile Kursemes skohlotaju palihdsibas-lahdes leetas. Wisu-leelatahs basnizas pasaulē. Dahwanas. Misjones lapa.

Sinas.

No **Jelgawas**. Jelgawas gimnastija kursu pabeidsa schogad schahdi skohleni: Aleksanders Neuman's Josefs Semaschko, Nikolajs Stachelberg's, Maksis Borkampff's, Wilhelms Ruff's, Hermans Bach's, Dieдриchs Behr's, Leonids Henzelt's, Pauls Medem's, Hansis Pawel's, Edmund Proktor's, Nikolajs Stolzer's un Wladislaws Zielinskis. — Skohlenu skaitis gimnastija istastija pirmā pusgadā 553, ohtā pusgadā — 564. Skohlotaju bij pawisam 24.

Is **Bahrbeles**. Jau wairak reises sapulzes tika pagasta-skohlā noturetas, un wispahrigi spreesis, us kahdu wisu buhtu scheijenes labdarischanas beedriba eegrohsama. Kad wisas sapulzes lohzeiki bij sapulzesjuschees, tad weenprahitigi iswehleja par minetas beedribas preefschneeku A. Reekstin'a lgu. — Lai gan daschi kawekli bij radufchees, tad tomehr war pilnigi zereht, la zaur weenprahitigu weenofchanohs, reis wisu warehs kahrtigi nogrunteht. — Dauds laimes un labas felmes preefsch schā labdarigā noluhka wehle — Gaudulis.

No **Augsch-Kursemes**. Labprahit gribetu dabuht sinast, la zitas Kursemes malās pagasta-skohlotajeem klahjāhs ar galwas-nandas maksaschanu. — Esnu dsirdejis, la zitōs aprinkōs skohlotaji no tahdahm nodohschanahm pilnigi swabadi; — waj tas taisniba, to nesinu.

Turpreti pee mums Glukstes aprinkti ir skohlotajeem til tahs krohna-nodohschanas atlaistas, bet pagasta-nodohschanas wajag maksast pa wezam, kas tagad, kur jauni skohlas- jeb pagasta-nami buhwejami, lihds wairak rubleem pee-auguschas. — Kad wiseem Kursemes pagasta-skohlotajeem tahdas nodohschanas jamaksa, tad sinams mums naw to schehlotees; bet ja til muhsu aprinkti ween, kur skohlotajeem jau tā deewsgan knapas lohnes un wahja pahrtischanā, tad teefcham negribetohs tahdu neweenadibu ilgaki zeest.

Tapehz kuhdsam it pasemigi kahdu Lej. Kursemes zeen. skohlotaju mums Augsch-Kursemneekem schini leetā zaur „Latw. Aw.“ pasneegt kahdu sinu. — g.

Pagasta-wezakais un pagasta-skohla.

Jr jau peedishwohts, un to ari wehl apweezina „Latweefchu Awifschm“ eefneegtais rakstis „Par Augschemes skohlas-nameem“, kas schini nummurā lasams, la skohlas buhschana daschōs apgabalōs pa leelai dafai tapehz newejahs, la pagasta-wezakais negrib nela dariht patš pehz sawa prahta, bet tilai tā spreesch, la weetneeki grib. Tahdā wishe pagasta-wezakais buhtu tilai widutajs starp pagasta weetneekem un skohlas-waldi; buhtu galwa, kurai tā jadara, la lohzeiki wehlahs. La ta leeta ne buht naw; dauds leetas war pagasta-wezakais, weetneekus pawisam neprasijis, spreesch un skohlas komisijas balsoht patš pehz sawa nodohma; tilai pee kahdahm retahm leetahm wiram papreefsch jafarunajahs ar weetneekem. Rakstis, ko Kursemes laufskohlu wirskomisija 27. Aprilē 1877. g. peesuhitija wisahm kirstpehlu komisijahm, schini sinā dohd eewehrojamas isskaidroschanas, kuras schē daram wispahrigi sinamas;

„Daschu reis ir gadijees, la weetigahs skohlas komisijas zaur sawahm pahrspreeschchanahm tilai tamdeht naw nela panahlfuschas, la pagasta-wezakais nenodewa sawu balsi, gribedams papreefschu farunatees ar pagasta weetneekem. Tapehz „Kursemes laufskohlu wirskomisija“ tuwal apshime, kahda likumiga wara pagasta-wezakam weetigā komisijā, lai pahrspreeschchanas un spreedumi netaptu nowilzinati minetas komisijas.

Kad skohlas likums no 1875. gada nodohd waldischanu par laufskohlahm zaur likumu nosazitahm komisijahm, tad schihm komisijahm ari ir dohta — teefiba, lai skohlas likumu eewehrojoht spreesch par wiseem jautajeeneem, kas schimejahs us skohlas buhschānu. Skohlas komisijas fastahdoht, likums grib, la pagasts, muischas ihpafsch-

neeks un basniza schē nemtu sawu dalibu. — Skohlas komisija darboschanahs ne buht netaptu us preefschu, kad komisijas lohzeiki nedrihtstetu spreesch pehz sawas paschu pahrschleezinaschanahs, bet kad wineem wajjadsetu pee illatra jautajeena prasihst padohmu no teem, kuru weeta stahw. Tahda buhschāna ari nefa-eetu lohpa ar paschwaldibas pamateem. Ka skohlas likums to naw gribejis, war redseht no tam, la ihpafchi ir peesauzis pee wahda tahs leetas, par kurahm ir jaspreesch pagastam un muischas ihpafschneekam, jeb ari abeem lohpa. Tahdas leetas buhtu: teefiba, apshimeht skohlotaju dehl eewehleschanas amatā, un teefiba, nospreesch preefsch skohlotaju leelaku lohni, nekā **wismasast** tam jadabu pehz likuma.

Tapehz tad pee wisahm apspreeschanahm un nospreeschanahm weetigās komisijas, ja tahs sa-eet lohpa ar skohlas likumu un schimejahs us to, kas ja-ispilda pehz skohlas likuma un instrufziju nosazijumeem, pagasta-wezakajam ja-issaka sawas dohmas un janodohd balsis — pehz pascha labakahs sinaschanas un sirds-apsinas, — un weetneeki japrasa tilai pee tahdahm leetahm, par kurahm pagastam ir pehz likuma teefiba lihdsrunahst, p. p. kad pagastam ja-ispilda wairak, nekā skohlas likumā fazihst, jeb kad naw fazihst, kahdā wishe buhs ispidiht, kas ispidams.

Mehs tagad dsihwojam tahdā laika, kur dsihdamees dsenamees pehz jaunahm un paschatahahm paschwaldibas teefibahm. Un kas gan par to laumosees?! Bet pirms jaunās teefibas nahst, wajaga labi isleetaht tagadejahs, pastahwofchahs teefibas. Un pee jau pastahwofchahm teefibahm, kas deemschehl wehl netohp wispahrigi pilnigi eewehrotas, ir peeskaitamas „pagasta-wezakā teefibas pee muhsu pagastaskohlahm“. —

Par Augschemes skohlas-nameem.

Schinis laikōs tohp ari muhsu pusē dauds un daschadi skohlas-nami zelti, bet la tē ar tahdu ehlu zelschānu weizahs, un waj ehkas ir preefsch nodohmatā mehru pilnigi derigas, to rahdihš schis sinojums. — Dauds pagastōs ir redsehts un wehl redsams, la skohlas-nama zehlaji, pirms scho darbu usfahst, nemas neluhko pehz tahdeem wihreem. kureem waretu scho amatu pilnigi ustizeht; bet kas til preefschā un turklaht par kahdu simts rublu lehtaks, tas ari tas labakais. — Ka daschi jau ir zaur tahdeem meistereem leelu schahdi zeetuschē un sawus skohlas- jeb teefas-namus, kas teem til dauds naudas maksajuschē, gluschē samaitajuschē, tas gan nebuhs swescha leeta. — Gribu tē no tahdeem fuschereu-darbeem til kahdu masuminu peemineht. Tē redsam kahdam jaunam skohlas-namam weenā pusē weenu lohgu par puspehdu no semes augstaku, ohtu semaku un trescho nesin kahdu. — War gan dohmaht, la tahda lohgu-rinda isskatahs! — Gribdas daschā weeta la sirgu-stalam; til ar zirwi aptehstas un falastas. — Atejamā weeta us behnina, ne wis kahdā lambariti, bet gandrihs tihri klaijā apafsch jumta. Preefsch guleschanas ir eetaistitas leelas garas lahwas, kur drehbes teel gubu-gubās famestas, un behrni war weens pahr ohtu walsitees pehz patilshanas. — Tad redsam kahdā zitā skohlas-namā, kas no ahrenes it glihta un stalta ehka, schahdas wainas: Zeelā skohlas-istaba ir par dauds plata, un lohgi no grihdas par dauds angsti, galā naw it nekahdā lohga; kas zitadi itin labi buhtu, bet kad tee tschetri fahnu-lohgi no grihdas til angsti un istaba til plata, tad ir patumfch abejās pusēs, til lab pee pascheem lohgeem, la ari lohgeem pretim pee seenas. — Kad ohtā tahschā uslahwē un grib no koridora gulamās istabās ee-eet, tad durwis atwehruscham wajag wehl kahdas diwi pehdas semak nokahpt, un kad pee behrnu pulka pirmās kluhp, tad sinams buhs tee pakaleji tam wirsū. Rāpehz tē koridoris par diwi pehdas angstal pazelts un zaur to tahda gresna mahja famaitata; to newar neweens isprast. — Meitenehm un sehneem ir preefsch uslahpshanas un nokahpshanas til weenas trepes. — Ka lai tē skohlotajs ranga par kahrtibu? — Trepu kahpas ir til beeschi un neweenadi falistas, la knapi war kahju uslikt, un kad gadahs no wirsejas kahpas kahjai slihdeht, tad jau zitu kahpu naw wairs wajadsiģs, nobrauks semē bes kahju zilashanas. —

Wehl kahdâ ffohlaſ-namâ, kaſ jau preefſch kahdeem tſchetreem gadeem tapis gatawſ, atrohdaſ glufchi fawada eerikte: Kad pa leelajahm leewena durwihm ee-eet, tad pa kreifu rohku ir ffohlaſ-iſtaba un wehl kahdſ kambariſ, bet pa labu rohku ffohlaſ-behrnu gulamâ iſtaba. Schini weenâ iſtabâ gut ſehni un meitenes lohpa, ir gan turpat ari luktas eetaiſitas, bet uſ tahm ir glufchi maſa ruhme, un kad ari buhtu, tad tomehr taſ neklahjahſ un ari naw atwehlehtſ, ka ſehni un meitenes gut weenâ iſtabâ. — Luktas ir tiſ ne-jehdſigi taiſitas, ta ka jabrihnahſ, kad tahſ nenogahſchahſ ar wiſeem guletajeem. Ir gan no apafſchâſ ar kahdahm teewahm laſtahm atſtutetas, bet ko war ſchee neeki tahdu ſmagumu notureht? Tâpat ari luku-trepeſ ir tiſ no apakeem teeweem lohzieneem, kâ preefſch wiſtahm taiſitas. — Kad griſ no leewena puſeſ pee ffohlotaja eetiſt, tad waijag eet waj nu zaur ffohlaſ-iſtabu jeb zaur ffohlaſ-behrnu gulamo kambari. — Buſweſ laiſâ bij ſchiſ namſ zaur ehwele-ſklaidahm aiſdedſeeſ, ihpaſchi ffohlotaja galâ; ugungſ tapa gan apdſehſta, bet apdegufſchahſ ſeenâſ ſtahw wehl ſcho baltu deen; gan eſoht pagafſta-waldifſchana apnehmufeeſ drihſâ laiſâ kambariſ iſtinleht, bet lihds ſchim wehl naw nekaſ tur darihtſ. — Ffohlaſ-iſtabâ un behrnu gulamâ kambari truſſſi grihdâſ, un ſaka, ka ari neliffſchoht, jo grihda waroht lehti iſpuht, bet mahla-plahſ, taſ eſoht taſ wiſu labalaiſ. Kaſ par to, kad tur ſlaukoht ſazelahſ leeli putekſi un iſſlaukahſ dſitaſ bedreſ? Kaſ negriſ kahju lauſt, taſ lai mahzahſ uſmanigi ſtaigaht! — —

Beidſoht wehl japeemin par ffohlaſ-namu aplohpſchânu, kaſ daudſ weetâſ tiſlab pee wezeem, kâ ari pee jauneem nameem teek glufchi aiſmirſta. Kai gan ffohlotajſ pagafſta-waldifſchanaſ ne-iſſſkaitamaſ reiſaſ peemin jeb luhgdamaſ luhdſ, lai taſſchu ſcho jeb to weetinu leel fataiſiſht, tad tomehr tahda luhgſchana neteek weenmehr eewehrota, wiſu wairak tur, kur pagafſta-wezakaiſ par daudſ no pagafſta weetneekem padohmu praſa. Zil pagafſtam zaur tahdu ne-apdohmibu pee paſcha nama un wina behrnu weſelibâſ ſlahdeſ noteek, kaſ teek tiſkai reti eewehrohtſ. — Tâ redſam ffohlaſ-namuſ ar zaureem jumteem, kur leetâſ teſ eefſchâ un puhde ſpahreſ, ſijaſ un greefſtuſ, ar iſſchlohbihahm durwihm, iſdaufſiteem lohgeem, noſwehpufſchahm ſeenahm un ſaplihuſſchahm jeb pawifam nederigahm kraſſnehm u. t. j. pr. Pee daſchahm weetahm buhtu eefahkumâ tahdaſ kaites warbuht ar 30 kap. iſlahpamaſ, bet pehzak newar ne ar 30 rubl. galâ tiſt. — Sinamſ, tahdâſ namâſ ir tiſlab behrneem, kâ ari paſcham ffohlotajam neweſeliga dſihwe. Bar garo ſeemaſ-laiſu dabu behrni pahrfalt un zaur to zelahſ wiſadaſ ſlimibaſ, zaur ko ffohla teek noſaweta un preefſch daſtereem un ſahlehm daſch rubliſtiſ iſdohtſ. Buhtu gauſcham teizama leeta, kad pret rudeni pagafſta-wezakaiſ, jeb taſ, kam par to jagahdâ, atnahktu uſ ſawa pagafſta ffohlaſ-namu un ar ffohlotaju ap-runadameeſ wiſaſ malinaſ apluhklotu, un ja iſſrahditohſ daſcha weeta pahrlabojama, tad to liktu fataiſiſht beſ kahdaſ leelaſ padohma praſſchanaſ. Teefſcham tahda kahrtiba nebuhtu ſmahdejama, jo zaur wilzinaſchânu nenahl it neklahdſ labumſ, bet tiſ ſklaidra paſpehle. —

Bet kapehz muſſu puſe laudis tahdâſ ffohlaſ-leetâſ wehl tiſ weenalſdſigi un remdeni, jeb daſch pawifam pretineekſ? Attilde buhtu gan ſchi: Tapehz ka pirmâ kahrtâ laudis tahdaſ ehkaſ namaſ ne-uſluhko par ſawu mantibu, bet tiſ par kahdu uſſpeeſtu leetu no wal-dibaſ puſeſ, jeb dohmâ, ka tahda kahrtiga aplohpſchana tiſ ffohlotajam par labu. — Dhtrâ kahrtâ, deemſchehl wehl ir laba teefa tahdu wezaku, kaſ ffohlaſ-mehrki un labumu pawifam neſaproht, un tapehz deewſgan neruhpejahſ. Kad wineem zaur behrnu ffohloſchânu ne-at-lez neklahda laiſiga pelna, kad garigu plauſſchânu wehl daſch brihd neproht pareiſi zeeniht. — Sinamſ, zaur tagadejeem ffohlaſ-liſtumeem newar tahdi dohmataji jeb daritaji deewſſin kur tahlu ſteepteeſ; bet taſſchu, kamehr tee tahduſ liſumſ tiſ par waldifſchanaſ pawehli tur un ne-atſiſht. Ka tee wineem paſcheem par labu, tamehr ffohlahm ir wiſadâ wiſſe wehl daudſ jazeefſch un jakaro ar neſapraſchânu. — g.

Bar daſchadeem rohkaſ-darbeem pagafſta-ffohlaſ.

Darbſ ir waijadſigſ un weſeliſgſ tiſlab preefſch meeſaſ, kâ preefſch gara. — Turpreti ſlinkumſ ir wiſa launuma ſakne. — Kaſ griſ ſawâ laiſâ palikt par derigu zilweku un gohdigi ſawu maiſi pelniht, tam waijag jau no maſahm deenahm pee darba eeraſt, darbu ſapraſt un nekaunteeſ ſtrahdaht. — Schini teizama un ihpaſchi preefſch

ſemlohpju behrneem derigâ leetâ pagafſta-ffohlaſ waretu it labi peepalihdſeht. —

Bagaſta behrni naw muſſchneeku behrni, wina wiſapahrigaiſ no-luhkſ naw wiſ ſtudeereht deewſſin kahdaſ augſtaſ gudribaſ, bet to mahziteeſ, kaſ pee dſihweſ ir nepezeefſchamaſ, un tam blaku ſagatawo-teeſ uſ ſemlohpja amatu. Laimigſ ir taſ, kaſ proht ſawuſ lauzinuſ pareiſi aplohpſt un wiſu ſawu ſaimneeziſibaſ buſſchânu ar iſmanu un kahrtibu wadiht; — tam netruhkſ ne maiſeſ ne naudaſ. Tomehr ir jaſſchelojahſ, ka daſchi jaunekſi, kaſ tiſ druſzja ffohlâ apſilufſchi, tahdu ſemlohpja laimi un gohdu neproht wairſ zeeniht, — kaſ dohmâ, ka preefſch pamahzita zilweka darbſ ir fauna leeta, un ka tahdam, kaſ ar jeb eze, ſmalkeſ zilwekſ newar ſneegt rohku. — Tapehz laudis mehds ari ſajih: „Ko lihds ffohlâ raidiht, kad pehz negriſ pee darba eet!“ Zil gruhtuma un ſirdehtu tahdi jaunkundſini padara ſaweem wezakeem, taſ gan nebuſſe ſweſcha leeta. Kad tahdam pehz wezakeem miſtoht mahjaſ kriht, tad jau ir daudſkahrt pirmee plenderi un krohga-brahli, kaſ warbuht ar deewſſin kâ ſakohptahm mahjahm tomehr pehdigi eet pohſtâ. — Zil daſch no tahdeem darbu eerauga par leelu kaunu, to grihu te paſtaſtiht iſ kahda atgadijuma: Watjadſeja tahdam „jaunkungam,“ kaſ kahdu laiſinu ffohlâ bijſi, no-ezeht ſawu maſo lauzinu. Bet kâ lai to dara? taſ jau buhtu „tahdam mahzitam kungam“ par leelu kaunu un ziteem wina kahrtâſ beedreem par peedaufſſchânoſ. — Dohmâ ſchâ un tâ; pehdigi tam ſchânjahſ prahtâ gudſ padohmſ. Wiſſch ezeht gan aiſeet, bet panem ari ſlinti lihds, un nu ſahl ar wiſu eerohzi ezeſchahm ſtaigaht palak. Tê kur bijſi, kur nebijſi iſleen no krahmeem ahtrâ kahdſ paſiſtamaſ wihrſ; — azumirkſi ezeſtaſ met grohſchus pee malaſ un ſtaiga ar ſlinti, kâ gehgeriſ, gar ſawu lauſu. Beenahzeſ praſa: „Kur tad juſſu ezeſtaſ, ka ſirgi weeni paſchi?“ Schiſ atbild: „Ari eſ pehz wina meſſeju; gan jau buſſe kur aiſwilzeſ!“ Waj te naw jaſmeijahſ! Darbu ſtrahdaht naw it neklahdſ kaunſ; tiſ pa krohgeem dſert un pee laufſchu makeem klaudſinaht, taſ ir kaunſ! — Tapehz waijag tahdahm greiſahm dohmahm un darba nizinaſchânahm, kaſ tiſ no ſlinkuma un gara laiſa jau pee behrneem iſperinajahſ, tiſ lab mahjaſ, kâ ari ffohlâ, preti ſtahteeſ ar wiſeem ſpehkeem. Schehl ir redſoht, zil behrni ganâſ dſihdami nomohzahſ ar garu laiſu! Waj newaretu gani, kad lohpi meerigi ehd, ſtrahdaht kahdu maſu rohkaſ-darbinu? Sehni waretu it lobi grahbekkeem draht ſarinuſ (ſohbinuſ) un wiht auklaſ; meitenes adiht zimduſ jeb ſekeſ. — Bet ffohlâ buhtu jamahzahſ tahdi rihtki taiſiſht, ar ko ſemlohpſiſ ſawuſ lauſuſ apſtrahdâ un ſawu maiſi pelna; — kâ arkli, ezeſchâſ, grabbekſi, rati, ragawaſ, daſchadi ſtriki u. t. j. pr. Zil daudſ reiſ ir dſirdehtſ, ſaimneeku par tahdu kalpu rahjameeſ, kaſ nejehdſ ne zirwjam kahtu eetaiſiſht jeb iſjukufſchu arllu fataiſiſht. Tomehr daſch jautahſ: „Kâ tad lai ffohlâ maſi puikelt tahduſ ſemlohpja rihtkuſ pataiſa; tur jau waijag matriala, ſtipru rohku un ari daſchu leetu? Sinamſ, glufchi beſ neklahdahm leetahm jau neklahdu darbinu nepaſtrahdaſi; tahſ jau waijag kaut kahdâ wiſſe eegahdaht. Bet ſemlohpja rihtkuſ jau ari newaijag tiſ leeluſ taiſiſht, kâ toſſe pee darba uſ lauleem bruhkê. Eſmu to jau ſawâ ffohlâ iſmehginajiſ; arlluſ liku taiſiſht tiſ diwi pehdâſ garuſ; un tâpat ar zitahm leetahm; daſcha iſdewahſ tiſ glihta, ka pee ffohlaſ-pahrraudſſchânaſ kirſpehleſ-iſſpeltora kungſ G. v. W. tahdeem behrneem, kaſ ar to bij puhlejuſcheeſ, dahwinaja 8 rubli. — Teefſcham dohmaju, ka preefſch ſemlohpju behrneem tahdaſ leetinaſ buſſe no leelakaſ wehrtibaſ, nekâ kſiſtereſchana, birſtinu taiſiſchana u. t. j. pr. Kaſ maſu leetu pratiſſe pataiſiſht, tam pehzak ari leela iſdohſeeſ. — Beidſoht metam aziſ uſ ſeeweeſchu rohkaſ-darbu. — Ffohlaſ-meitenehm gan newaijadſetu mahziteeſ lel-lehm aubiteſ, kamſoliſchus jeb lindrazinuſ paſchuht; brudeereht un tamboreereht ari nebuſſe tee wiſu-waijadſigakee rohkaſ-darbi. — Kad Deewſ palihds, meitenehm buſſe ſawa ſaimneeziſiba, un tad ir ka wiſuleelaka leeta, ſmalkeſ wehrpt, ſmuki adiht, brangi auſt, ſtipri ſchuht, balti maſgahnt un glihti pleteht. Beſ tam wehl jamahzahſ ehdeenuſ pareiſi fataiſiſht, kaſ lihds ſchim no mahju ſaimneezehm wehl glufchi maſ teek eewehrohtſ. Zil daſchu ſaimneezi Deewſ ir bagati ſwehtiſiſ; kur ſkateeſ, tur ir piſniba un pahrtiſſchana; bet kaſ par pohſtu! neproht wairak it neta, ka tiſ kahdu gabalu gaſaſ putrâ jeb kahpoſtâſ iſwahriht. Gaſa ir daſchuruiſ ſaſmaſuſi; jo naw deewſgan ſahlita un ſchahweta. No deſu taiſiſchanaſ tiſ reta ko ſina; zita peeber neſin kahdaſ ſahleſ klahnt, ka ne-eeradiſ ne dohmaht newar ehſt. — Tâ kahdâſ mahjaſ ſaimneeze meeloja ſawu wiſleelako weeſi ar griku-beeſaputru un peeſehja turklaht peenu un kauſetu medu. — Zita weetâ iſwahrija ſpeki ſaldâ peenâ un aplaiſija ar zukuru. — Bar gan dohmaht, ar

lahdu preeku weefis ehda. To wifu waijag meitenehm labi eewehroht, lai pehz, kad ir par fainneezehm palikufchas, naw kauns un naw ja-dsird schahdas-tahdas nepatiffchanas. Sinams, fkolhla newar ar deewesin lahdeem ehdeeneem eepasfhtees, jo paschi fkolhotaji dsihwo ta fakohht no rohkas mutē, bet tatschu tē druzjin wairak lo redsehš, nekā daschās mahjās. — Tapat ari ar tihribu pee drahnahm un traufkeem. Naw wis jatiz, kā daschahrt mahju-laudis mehds faziht: Ne, ta ir kreetna fainneeze! flatees, lahdas winas rohkas un lahda pati no-smutejusees; ta teescham no darba nebihstahs!" Es dohmaju, darbu war strahdaht un kreetna fainneeze buht, kad ari ta nenosmutedahs; — netihrs feeweets ir lohti reebigs! — Un kad traufus peemin, tad ari tē ir lohti us flaidribu jaluhko. Tahdu traufu, kas warbuht us lahda uhtrupa pirfts un no ka lahga nesini, preeksch kam tas fenak de-rejis, newar likt us galda jeb swescham zelt preekschā. Tā waija-dseja lahdam weefim, kad tam tahdu traufu ar supu preekschā lika, no galda atstahht, lai gan fainneeze to pasklubinaja, lai nebihstahs, jo esohht traufu nopirkuli us uhtrupa muischā. —

Teescham, kas grib reis palikt prahtiga fainneeze, tai ir wisadā wihšē un us wisahm pusehm dauds jasnā un wisš smalki ja-eewehro.

Lai Deews palihds, ka waretu muhsu pagasta-fkolhlas ari schini leetā — daschōs apgabalds, kur tahdas truhzibas wehl stipri manas, dereht par labu preekschfihmi. —g—

Atbilde Kursemes fkolhotaju palihdsibas-lahdes leetās.

Mans mihlais draugs, Lipaiku mahzitajs, peelikumā pee „Latw. Awischu“ 47. nummura launojahs par to, ka es wolti pret Kuldigas fkolhotajeem esohht runajis, kad faziju: „Kad atkal Kuldigas fkolhlas konferenzē esohht fazihts, ka jaundibinajamā kasa par labu nahk wiswairak nahlamai pa-audsei, un kad Siwert'a lunga us scheem wahrdeem dibinadamees fala, ka no dsihwojuscheem Kurs. fkolhotajeem pagehr pa dauds leelu tuwaku mihlestibu, it kā tee, sawu naudu eemaksadami, tikai gahdatu preeksch nahlamahs pa-audses un ne par few pascheem, tad atkal winam un Kuld. fkolhotajeem naw pilniga taisniba“, — un mani prasa, waj tad nezeru, ka ar Deewa palihgu kasa wairak labuma gahdahs nahlamai pa-audsei, nekā tagadejai? Es winam us to atbildu, ka sinams to lihds ar winu zeru, un ka es, ja buhtu sinajis, kā to tagad esmu dabujis sinahht, ka Kuld. konferenzē ar tik swarigeem wahrdeem tas ir peerahdihts, ka kasa ari tagadejeem fkolhotajeem un winu peederigeem par labu nahks, teescham nebuhtu fazijis, ka Kuld. fkolhotaju konferenzi schini leetā naw bijusi pilniga taisniba.

Bet kā to gan no Siwert'a lunga raksteem wgreju nomaniht, ka tas tur esohht peerahdihts, kad Siwert'a lgs us Kuld. fkolhotaju konferenzi atfaukdamees spreesch, ka no dsihwojuscheem Kurs. fkolhotajeem pagehr pa dauds leelu tuwaku mihlestibu, lahda no zitahm eedsihwneeku lahtahm neteek prasita. Waj tad schee wahrdi flaidri nerahda, ka winsch dohmā, ka dsihwojuscheem fkolhotajeem naw nekahda labuma pee schihs palihdsibas-lahdes pee-beedrotees, tapehz ka tee to daridami negahdā preeksch few, bet preeksch nahlamahs pa-audses; jo lahdu leelu mihlestibu gan no ta prasa, kas sawu naudu eemaksadams par fewi paschu gahdā, lai gan ari wehl ziti labuma no tahs redsehš? Kas naudu negribetu fewim par labu eemaksahht, tapehz ka ari ziteem wehl labums no tahs us preekschu war zeltees, waj tas nebuhtu dikti flaudigs zilweks? — Es turpreti spreeschu, kaihpaschi tee dsihwojuschee fkolhotaji, kas pehz treschahs mohdes (C) peebeedrojahs, dauds wairak gahdā par few pascheem nekā par nahlamu pa-audsi, jo nahlamahs pa-audses dsihwojuschee fkolhotaji, lai tee gan ari wairak no kafas tad dabuhs, tomeht ari dauds wairak tur buhs eemaksajusch, nekā tee dsihwojuschee fkolhotaji, kas pee kafas dibinaschanas pehz 3. mohdes (C) peebeedrojahs.

Wehl Lipaiku mahzitajs mani luhds, lai issklaidroju, kā mani wahrdi ir faprohtami, „ka palihdsibas-lahde nahkoschu gadu jau warehs warbuht wehl wairak doht nekā 20 rubl.“, jo pehz wina dohmahm kasa pehz statutu 20. § to pirmōs 10 gaddōs nedrihsktoht dariht.

Atbildu: § 20. tā skan:

„Pirmōs 10 gaddōs nedrihskti ta weenkahrtschu palihdsibas daka leelaka buht par 20 rubl; bet kad zaur leelakahm dahwanahm un mantoschanahm, kas kafai peekriht, ir eespehjams to palihdsibas daku jau tani minetā laikā leelaku dariht, tad direktoru wispahrigai fapulzei ar

augstakas waldischanas apstiprinaschanu ir atwehlehts ir leelaku palihdsibas daku doht.“

Kad nu, kā sinam, Kurs. mahzitaju sinode ir 125 rubl. preeksch fkolhotaju palihdsibas-lahdes atwehlejusti, ar to sinu, ka lai tohs it ih-paschi preeksch palihdsibas daka pa-augstinaschanas war bruhkeht, tad tas gan, kā faziju, — war notikt, ka fkolhotaju atraitnes — kad direktoru fapulze to atwehle — jau nahkoschu gadu warehs ne tik ween pa 20 rubl., bet aridsan wehl wairak no palihdsibas-lahdes dabuht.

Wagner,
Sezes mahzitajs.

Wifu-leelakahs basnizas pasaulē.

Kad pee mums Kursēmē lahda basnizā war 2, 3 lihds 4 tuhkst. zilweki atrast ruhmi, tad jau ta tohp faukta par dikti leelu basnizu. Bet klausees, zil leelas basnizas ir zitur! Ta wifu-leelaka basniza wifā pasaulē ir Italijas semē, Rohmas pilsehtā — Behtera basniza, kura warohht 54 tuhkst. zilweki satilpt. Tas buhtu tik dauds zilweku, kā par abahm Kursemes pilsehtahm. — Jelgawu un Keepaju kohpā eedsihwotaju. Gandrihs newaretu tizeht, kā weenā paschā basnizā tik dauds zilweku atrohd ruhmes, un tak ir teeja! —

Italijas, Mailandes Dohmas basnizā fa-eijohht	37 tuhkst. zil.
„ Rohmas Bahwila	32 „ „
Wahzijas Aelnas Dohmas	30 „ „
Londones Petromijas	25 „ „
Konstantinopeles Turku Sofijas	22 „ „
Parises Noter Dames basnizā	21 „ „
	G. F. S.

Preeksch ew. lutr. palihdsibas beedribas Nowembera mehnesi ir no Boneweschas draudses eemaksati 30 rubl.

Oktobera un Nowembera mehneschōs ir peesuhhtitas no Jelgawas Latweeschu pilsehtas draudses 149 Latw. dseefmu-grahmatas un no Sefawas draudses 23 Latw. dseefmu-grahmatas.

Schihs 172 dseefmu-grahmatas ir peesuhhtitas pa dakai zentral-komitejai Behterburgā, pa dakai Jekutskas, Omskas, Simbirskas, Stawropoles, Woroneschas un Nowgorodas zeen. mahzitajeem, lai tohp isdalitas kā dahmanas Latweeschu draudses lohjelkeem.

Direktors: G. v. Firds.

Preeksch Jelgawas Latw. kurlmehmu fkolhlas eenahjis:

No Semites draudses	3 rubl. — kap.
„ Balgales dr.	4 „ — „
„ Kursemes riterfchastes dahwana	250 „ — „
„ Meschu-muischas mahz. Bursy l.	5 „ 40 „
„ Lestenes draudses	4 „ — „
„ Kaufmana Friederichs lga Jelgawā naudas-maku ar	4 „ 40 „
„ Jelgawas Latw. pilsehtas dr.	169 „ 20 „
„ Stendes dr. zaur mahz. Tiling l.	50 „ — „
„ Jelgawas polizejas fuhdsibas leetā starp Anna Ehrgle un Gedert Gelder	2 „ — „
„ N. N. dahwana	1 „ 20 „
„ Sabiles Latw. dr.	12 „ — „
„ Meschotnes draudses	15 „ — „
„ Lindwart'a lunga behrneem	13 „ 50 „
„ Jelgawas Wahzu draudses	1 „ 50 „
„ kurlmehmu fkolhlas kassites Allunan l.	8 „ 5 „

Kohpā: 543 rubl. 25 kap.

G. Graß,
Latweeschu pilsehta mahzitajs.

M i s i o n e s l a p a.

Missionara Grahl'a nahwe.

Dahw. dj. 116, 15. **Wina swehta nahwe ir dahrga ta Kunga azis.** Mihlee misiones draugi! Leipzigas misiones lapas siao atkal par weena misionara nahwi. Muhsu misionars Grahl's nomiris jaunds gaddis 6. Julija 1879. g.; wina nahwe to zeribu isnihzinajusi, ko misiones beedriba un wisi misiones draugi us wina tureja, jo winsch bija ta Kunga Jesus ustizigis kalps un duhschigis strahdneeks wina wihna-kalna Preeksch-Indija. Misiones draugeem te gribam pasneegt ihsas sinas par muhsu nelaika drauga dshwes-gahjumu un nahwi. Karl Ernst Grahl bij dsimis 1. Janwari 1838. g. Muelgods Sakschu semē. Wina tehws tapat la wina wez tehws bij skrohderis un deewabihjigis un taisnis wihrs; wina nams stahweja pilsehta — basnizai pretim un winsch 20 gadus basnizas pehrmindera amatu kohpa, lihds sawai nahwei 1838. g. Muhsu Grahl'a mahte ari bija tiziga feewa un nomira 1868. g. La deewabihjafchana, kas wina wezako nama waldija, jau agri tizibas sehllu bij taisnisi jaunā Karl Ernsta firdi, kas bij tas jaunakais starp 8 behrneem. Pilsehta skloha, ko lihds sawai eeswehtichanai apmekleja, winsch bij prahta eenehmes palikt par skohlmeisteru, bet beidsot winsch us to palika, usnemt sawa tehwa pehdas; pee sawa brahla, kas bij teizams skrohdera meisters Dresdenē, winsch ismahzijahs skrohdera amatu un pehz tam la wanderfellis dewahs us zetu 1858. g. Pappreeksch winsch gahja us Parisi un tur atrada darbu pee kristiga meistera, kas wina tahlaki weda us tizibas zeleem. 1861. g. Grahl's nahza us Schweizi, kur tapa usnems kristigu jauneku beedriba. Tahda jauneku beedriba wina atrada Dresdenē muhsu senakais misionars Schanz, kas ap to laiku weht bija kandidats un ar jauneku beedribas kohpschanu darbojohs; ar jauno skrohderi aprunadamees Schanz wina atfina par tahdu, kas ihsteni derigs preeksch missionara amata. Kad 1861. g. kandidats Schanz palika par misionari, tad ari skrohdera-sellis peedewahs pee Leipzigas misiones preekschneezibas, la griboht palikt par misionari; winsch 1862. gada 24 gadus wezs tapa usnems Leipzigas misiones nama un 5 gadus duhschigi puhlejees wareja nodoht sawu eksamu un sahlt studeereht, un atkal pehz 3 gadeem notureja kandidata eksameni un tapa eeswehtihis us misionara amatu, un 8. Junija 1870. g. ar diwi brahleem noraidihis us misiones deenestu Preeksch-Indija. Tee trihs brahli kohpa nobrauzja 8. Dezemberi us Trankebaru, kur Grahl's pirmohs mehneschus dshwoja pee sawa weza drauga Schanz'a Pareiare, kur ismahzijahs Tamulu walodu un 21. Janwari 1872. g. tureja pirmu sprediki Tamulu waloda; pehz Schanz'a atstahschanahs no misionara amata winsch usnehma wina stazioni un to kohpa zaur 7 gadeem lihds sawai nahwei. To Behtlemes basnizu Pareiare, ko wehtra bij pehdigi sadausijusi, un ko nekahdi ziti ne-apnehmahs ustaisiht, winsch no grunts usbuhweja un zaur to darbu palika par kreetnu buhwmeisteri, kas daudis buhwes pehzal gohdam pabeidhis. Turklah winsch puhlejahs ar skohlas-leetahm un ar ahrsteschanam un beidsot ari palika par misiones basnizas-teefas peefehdetaju. Pusohtra gada atpakal winsch manija pirmahs slimibas sihmes, kas tik ahtri wina uswahreja. Winsch gahja atwefelofchanahs labad us teem Scherweroa kalnoem, bet tur ne-atrada nekahdu atweeglinaschanu; winam bij ja-cet us Madrafi, kur dakteri wina ismekleja un atrada wina eelshas almini no wistas pauta keeluma. Tas alminis feschis reis bij jagreesch, kamehr dakteri wina wareja atlais la pilnigi atspirguschu; pehz diwi mehnescheem winsch atkal wareja usnemt sawu amatu un tureja sawu pirmu sprediki 29. Junija; bet schis pirmais bij ari wina pehdejais spredikis. To pirmdeen pehz tam, 30. Junija, Grahl's faslima ar breefmgahm sahpehm, ta la winsch tuhlt manija, sawu голу tuwu flahst esam nahkuschu. Tahs sahpes wairs newaredams zeest, winsch islahpa no gultas un zetods nometees luhdsa: Kungs, ischeligais Deews, tewim es atwehlu sawu draudsi, ispehti man no mohlahm, nem mani pee sewis! Sawas isbailis winsch eelahpa sawos wehsharatods braukt us tuwako dselszeta stazioni, no kurenis winsch wareja tikt us Madrafi pee Siropeschu daktereem, tohs par sawu slimibu iswaizahst, bet tee amata-beedri, redsedami, la winsch nespehshoht to tahlo zetu pazeest, wina pahrrunaja, palikt Trankebara un suhtija pehz Angleschu daktera us Negapatamu. Tas ari abrauzja, bet neko newareja palihdseht. Slimais sahza muldeht, beidsot palika kluss, nespehdams wairs runahst. Tee brahli redsedami, la ar wina eet us beigahm, lohziija zetus un luhdsa Deewu; winsch tad weht weenu reisi atmohdahs, fazidams us wina luhgschanu: „Amen! Es peederu tam Kung-

gam Jesum, zaur wina ischelasibu es gribu pestihis fluhst; attrauzat to wellu, ja winsch grib nahlt mani gubstihst!“ Tee bij wina beidsamee wahrdi. Kad tee misionari dseedaja: „al la firdi skan tahs dseefmas no ta Wisu-augstaka! al kahds jaukums ir bes breefmas, redsam swehtu pilsehtu,“ winsch islaida sawu dwehseli swehta rihta. To lihki pawadija us Pareiaru, preeksch sahrka gahja muhsu skohlas-behrni, pehz wineem tee misionari ar teem tautas mahzitajeem, wisi amata-drehbes; ais sahrka ne-isskaitams pulks kristitu, pagani un moamedeeschi, pee wiseem Grahl'a wahrds bij laba peemina. Behtlemes basniza bij lauschu pilna, galwa pee galwas. Misionars Ihleseld tureja to lihkspredeki par Dan. 12, 3: tee mahzitaji spihdehs la debes spohschums un las daudis us taisnibu wed, la tahs swaigsnes muhschigi muhscham; tad wina glabaja preeksch altara Behtlemes basniza, ko pats bij usbuhwejis un kur sawai draudsei tik firsnigi to dshwibas zetu bij mahzijiis. La draudse ar karstahm afarahm raudadama winam sawas firdis to jaukako peemineschanas stabu bij zehluft, ko tas Kungs atfihst.

Zaur schi Deewa-wihra atajinaschanu paschods salakods gaddis tas Kungs ir apbehdinajis wina amata-beedrus, un to draudsi un to misioni grubti peemellejis. Kam winsch to darijis? Pirmā kahrtā, lai mahzamees us wina luhloht un ne us zilwekeem. Ohtra kahrtā, lai winam no firdis pateizam par wisu to swehtibu, ar ko winsch muhsu misioni zaur scho sawu kaipu swehtijiis. Treshā kahrtā, lai winsch zitus flubina, peepildiht to plihsumu un ee-eet tai druwa, kas zaur wina nahwi ir atmesta. Indija tagad ir plaujami laiki, bet mas to plahweju: no muhsu misionareem diwi slimi, weens nomiris. Wezs misionars no Amerikas bij nomiris, wina tschetri dehli eestahjuschees wina weeta; metodistu misione weena lahga 12 jaunus misionarus isfuhtijusi. Baj tas nebuhtu mums par negohdn, ja muhsu Ewangelijuma-Lutera misione paliktu zaur strahdneeku truhlumu pakata! Bet lai ne-ismifamees; mehš sinam, eelsh ko mehš tizam: winsch to gau darihs! Kad dausahs wehjsch un witni, tad glahbi laiwinu! Kad esam behdu pilni, tad nahz par palihgu! Amen!

Sagrabbstas us misiones druwahm.

Muhsu Jahdu misionars, mahzitajs B. Dworkowicz, raksta no Rihgas, la isgahjuscha 1879. g. 9 dwehseles no Israeta zaur sw. kristibu pee kristigas draudses peedalitas. Swaigsnes-deena mahzitajs Hellman's kristija Dom-basniza jaunekli, kas tagad Dinaburgā pee telegrafa deene. 27. Aprili jauns meitens no Israeta ar wina mah-tes atwehleschanu tapa kristihis; schis meitens no deewabihjigeem kristigeem laulateem draugeem behra weeta peenems, eelsh deewabihjafchanas un pamahzifchanas us to Kungu tohp audsinahs. Wasaras-swehtku atwehte, 27. Maija, wirsmahzitajs Holst Jehlaba-basniza preeksch sawulzetas draudses kristija diwi seewas un weenu jaunekli; 22. swehtdeenā pehz wasaras-swehtku atwehtes mahzitajs Dworkowicz kristija atkal Jehlaba-basniza 3 deklus no Israeta. 24. swehtdeenā pehz wasaras-swehtku atwehtes, 11. Nowemberi, Rihgas superintendentis Müller Jahna-basniza pehz beigteem Deewa-wahrdeem kristija 19 gadus wezo jaunekli K. L. no Kaunas gubernas. Schis deewabihjigis jauneklis jau no masahm deenahm manija sawa firdi ta Tehwa willschanu pee ta Dehla, ta pasaules Pestitaja, un wina mahzibas. Beidsamods 6 gaddis winsch dshwoja starp Latweescheem, 4 gadus Bah-beles draudse Kursemē un beidsamus 2 gadus Keelwardē Bidsemē, ta la pats bij palizis pehz walodas un eeraschahm par pilnigu Latweeti. Schihdu walodu winsch pawisam bij aismirsis, Wahzu walodu mas mahzijeis; tapehz Keelwardes draudses mahzitajs Kroon winam mahzija tizibas mahzibu pa latwisli, un ari pa latwisli winsch tapa kristihis. Winam, la ihstenam Israelitam bes willibas, sawas tizibas deht bij jazeesch waijaschana no pascha meesiga tehwa, la brahlis ir rabinis (Schihdu mahzitajs) Talsods. 1878. g. wasaras laikā wina tehws nahza no Leisheem us Rihgu, sawu dehlu mekheht, un to atrada pee skrohdera strahdajam. Pats tehws sawu dehlu nodewa polizejai la tekusi bes poses; tamdeht tam dehlam bij jastahw 24 stundas zeetumā. Pehz tam wina ar willigahm apshohlschanahm mekleja peewilt, bet ustizigais jauneklis zaur neko nelikahs atgreestees no tahs labas mantas, kas winam bija eedohta. Schis jaunais Kristus kalps nedsenahs pehz angstahm leetahm, bet pa wasaru strahda lauka-darbus pee fainneekleem un par seemu pelna sawu maifi ar skrohdera-amatu. Latweeschu semneeki, pee lukeem winsch 2 wasaras strahdajis, tapat ari Keelwardes mahzitajs winam dohd wislabako leezibu. —